TfS

Tidskrift för Schack
Nummer 3/2010
Årgång 116

Favorit i repris

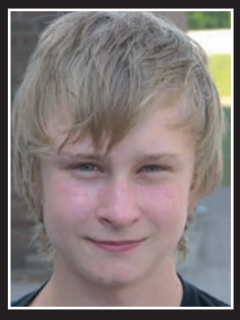
Andra raka guldet för Sverigeettan Berg

Anil
SSF-ordförande från Malmö

Heidi
Schackfyrantvåa från Eslöv

Tom
miniormästare från Växjö

Varför blir en affärsidé en framgångssaga medan en annan förblir en god idé? Del av svaret ligger i att ha en tydlig strategi och tänka några drag framåt. För utan visionärer stannar Sverige. Och utan goda rådgivare blir inte visioner verklighet. Utmaningarna ökar i svenskt näringsliv, och när de kommer – tveka inte. Vi antar utmaningen!
Med kontor på 125 orter finns vi alltid nära och hjälper dig med löpande ekonomiadministration, revision, rådgivning i skattefrågor, ägarförändringar, affärsutveckling, ja allt stöd du behöver för att utveckla din affär och visioner.

www.pwc.com/se

Öhrlings
PricewaterhouseCoopers

Spännande tid för svenskt schack

När jag skriver dessa rader har det gått tre veckor sedan kongressen i Lund där jag valdes att efterträda Ari Ziegler som ny ordförande i Sveriges Schackförbund. Jag vill tacka alla som har tagit sig tid att gratulera mig till ordförandeskapet – och även de som, mer eller mindre försynt, undrat om man istället borde beklaga!

Det är en spännande tid som svenskt schack står inför, inte minst med de stora nationella projekt som de senaste åren har dragits igång på ungdomssidan. SSF:s Schack4ansatsning har vid det här laget några år på nacken men har fortfarande potential att expandera. Det ska också bli mycket intressant att se hur vi lyckas med det nystartade skolklubbsprojektet under ledning av Jesper Hall – det första(?) seriösa försöket att fånga upp fler barn och få dem att stanna kvar i schacket.

De senaste åren har inneburit stora satsningar på ungdoms- och skolsidan. Detta kommer även fortsättningsvis att vara högt prioriterat, men vi bör också uppmärksamma andra grupper, som kanske har fått stå tillbaka för denna satsning. Ett ständigt problemområde är vuxenschacket, där vi under många år kontinuerligt har tappat spelare. Förhoppningsvis leder det ändrade SM-formatet inte enbart till att tävlingen drar fler spelare, utan kan också bidra till att fler vuxna stannar kvar inom schacket. Men då måste det förstås till något mer, och detta är något vi i styrelsen behöver jobba med.

Ett annat område där jag hoppas att vi kan göra framsteg under de närmaste åren är dam- och tjejschacket. Att få in fler kvinnliga spelare och ledare i schacket skulle vara positivt för alla. Återigen är frågan hur vi går tillväga. Där hoppas jag på att få synpunkter och förslag från alla våra medlemmar, det finns säkerligen en hel del goda idéer runt om i Schacksverige som vi kan arbeta vidare med.

Det senaste året har det blivit uppenbart att dialogen mellan SSF och elitspelarna behöver förbättras. Här tror jag att det viktigaste är att vi, SSF och elitspelarna gemensamt, formulerar en tydlig strategi för elitschacket. Vad vill vi uppnå, hur kan vi utnyttja elitspelarnas kompetens inom andra delar av svenskt schack?

Ett område som är mindre glamoröst, men som jag också upplever som högt prioriterat, är den interna strukturen och effektiviteten i SSF. Där fick vi kongressens godkännande att reducera antalet styrelseledamöter till elva, och troligen nio efter nästa års kongress. En annan viktig förändring är att vi har valt att göra om SSF:s organisation och kommittéstruktur på ett sätt som vi tycker stämmer bättre överens med vår verksamhet. Dessa båda ändringar har varit välbehövliga under en längre tid och kommer garanterat att göra vårt arbete både lättare och effektivare.

En viktig poäng är att vi i styrelsen naturligtvis inte sitter inne med alla goda idéer eller lösningarna på alla problem. Därför vill jag uppmana er medlemmar att höra av sig till oss så att vi kan få era synpunkter och er feedback. Kanske har ni en bra idé som ni vill sprida eller ett problem som ni vill göra oss uppmärksamma på, kanske vill ni anmäla ert intresse för att jobba inom SSF. Jag talar för hela styrelsen när jag säger att er input är oerhört uppskattad.

Slutligen vill jag bara nämna att jag känner mig hedrad över att ha fått ert förtroende att leda verksamheten det kommande året. Jag hoppas och tror att det kommer att bli positivt för alla parter och ser fram emot utmaningen som detta innebär.

Anil Surender, ordförande SSF
anil.surender@schack.se

TfS

Nummer 3
2010

5 **Schack-SM i Lund**

34 **Porträttet: Anil Surender**

39 **Spelöppningsskolan: Ryskt**

44 **Kongressen**

47 **Debatt**

48 **Information från SSF**

49 **Kombinationer**

Omslagsfoto: Niklas Sidmar
Porträttbilder: Calle Erlandsson, Niklas Sidmar

REDAKTION

Redaktör:
Niklas Sidmar, Sveriges Schackförbunds kansli,
Slottsgatan 155, 602 20 Norrköping
TEL: 011-23 94 53
E-POST: niklas.sidmar@schack.se

Ansvarig utgivare:
Anil Surender

Korrektur:
Stellan Brynell och André Nilsson

PRENUMERATION

Sveriges Schackförbund,
Slottsgatan 155, 602 20 Norrköping
TEL: 011-10 74 20
E-POST: kansliet@schack.se

Prenumerationsavgiften
för icke medlemmar är 250 kronor.
Plusgirokonto 6522-7
Bankkontonummer 9960 420006 5227
IBAN-kod SE41 9500 0099 6042 0006 5227
Nordeas BIC-kod NDEASESS
Prenumerationsavgifter utland:
Danmark 250 Dkr, Norge 250 Nkr,
Finland 30 euro, Övriga världen 30 euro

ANNONS

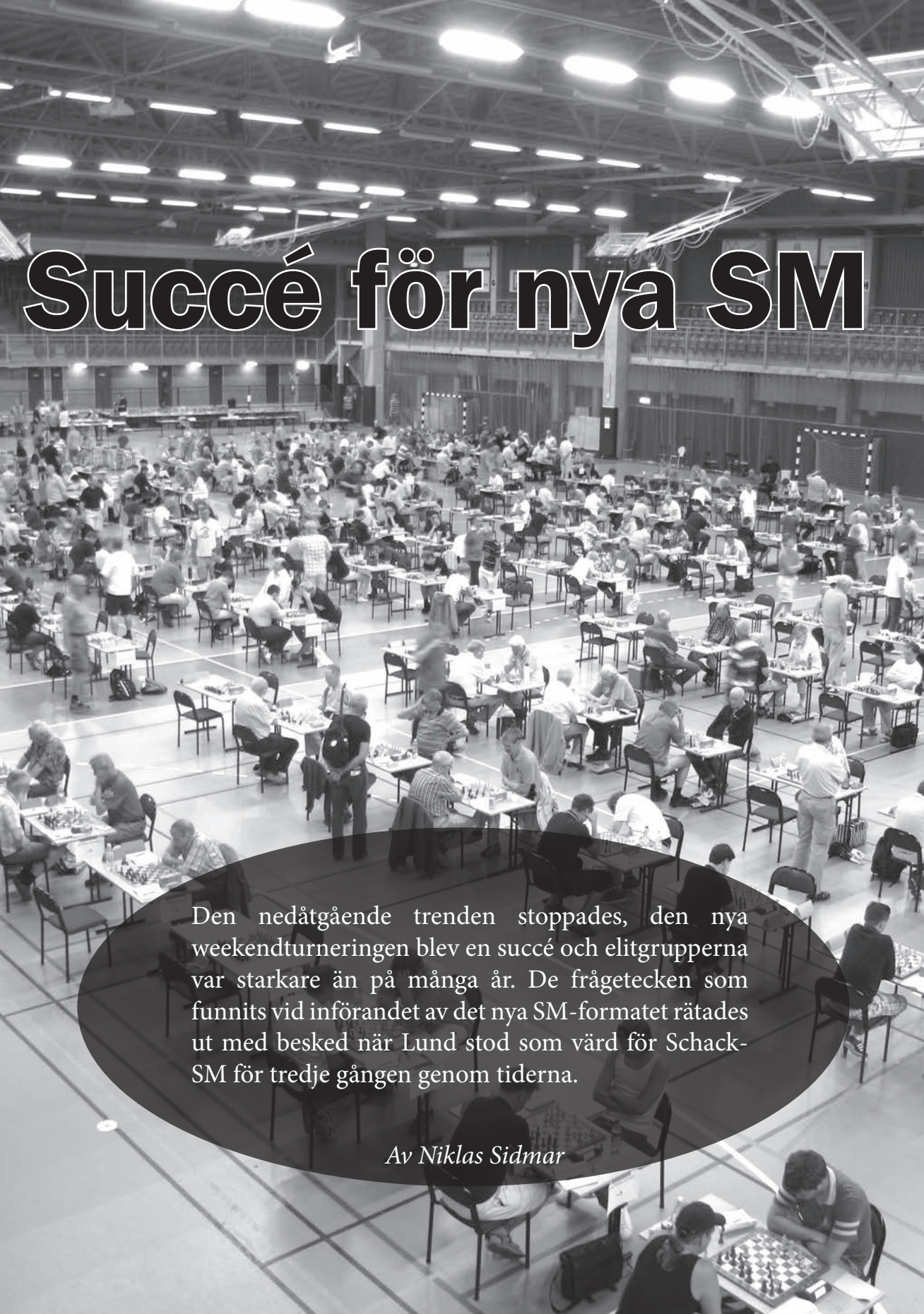
Svartvit: helsida 2 000 kr
halvsida 1 200 kr kvartssida 700 kr
Färg: helsida 2 500 kr halvsida 1 500 kr
kvartssida 1 000 kr sista sidan 3 000 kr
För svenska annonsörer som sysslar med
schacklig verksamhet utgår 50 % rabatt.

Manusstopp 2010:
Nummer 4: 10 november
TfS når läsarna ungefär fyra veckor efter
manusstopp.

Tryckeri: Tallinna Raamatutrükikoda, Estland

Copyright, texts & illustrations © TfS, Norrköping, Sweden. All rights reserved.
No part of this magazine may be reproduced, in any form or by any means, without permission in writing from TfS.

Succé för nya SM

Den nedåtgående trenden stoppades, den nya weekendturneringen blev en succé och elitgrupperna var starkare än på många år. De frågetecken som funnits vid införandet av det nya SM-formatet rätades ut med besked när Lund stod som värd för Schack-SM för tredje gången genom tiderna.

Av Niklas Sidmar

Nästan 600 spelare var samlade på samma golv i mycket rymliga Victoriastadion strax utanför centrala Lund. Uppdelningen på två spelveckor var borta och flera deltagare talade om att SM-känslan kommit tillbaka i och med att så många spelade samtidigt igen. De flesta verkade också nöjda med den fina spellokalen, trivsamma arrangemang och, inte minst, en spännande upplösning i SM-gruppen.

Sedan 2004, då det första av tre SM-arrangemang i Göteborg lockade över 900 starter, har antalet deltagare minskat lite för varje år. I Växjö för två år sedan deltog 542 spelare och förra året i Kungsör var antalet under 500 för första gången sedan 1962. Förhoppningen var att det nya SM-formatet, där tävlingarna avgörs över nio dagar istället för sexton, skulle ändra på den saken och blåsa liv i SM-tävlingarna igen.

Så blev det också. Till slut stannade antalet starter på imponerande 778. Siffrorna är förvisso inte helt jämförbara med tidigare år eftersom weekendturneringen och Schackfyranmästaren ingår i beräkningen. Även om man bara räknar de traditionella klasserna kan man dock se en tydlig ökning och även om många spelade både huvudturnering och weekendturnering är det ingen tvekan om att man med det nya formatet lockar betydligt fler spelare att besöka SM-arrangemanget.

– Det är egentligen inte så viktigt om man är med i de vanliga grupperna, i weekendturneringen eller bara är på SM för att titta. Det som är roligt är att SM engagerar så många av våra medlemmar, säger nyblivne SSF-ordföranden Anil Surender, som i egenskap av TK-ordförande var den som ledde arbetet med att dra upp riktlinjerna för nya SM.

STARTER I SM 2010		
SM-gruppen	10	6
Junior-SM	10	2
Mästar-Elit	10	1
Veteran-SM	20	2
Kadett-SM	42	7
Minior-SM	58	24
Juniorkval	12	2
Veteran Allmän	60	7
Mästarklassen	79	15
Klass I	65	20
Klass II	77	18
Klass III	107	31
Klass IV	13	2
Weekendturneringen	175	67
Schackfyranmästaren	40	36
TOTALT	**778**	**240**

Den första kolumnen anger det totala antalet starter i varje klass. Den andra kolumnen är deltagare från något av Skånedistrikten.

FOTO: Niklas Sidmar

ÖKNING. *778 starter noterades när Schack-SM spelades på Victoriastadion i Lund.*

– Vi kände oss ganska säkra på att det nya formatet skulle vända trenden deltagarmässigt. På förhand ansåg vi att runt 600 deltagare skulle vara ett kanonresultat. Men att få nästan 800 starter kunde vi aldrig föreställa oss, fortsätter han.

Det höga deltagandet i Lund har antagligen flera olika orsaker. Att ändringarna i formatet har skapat ett intresse för SM är det ingen tvekan om och kanske har effekten blivit lite av densamma som till Göteborg 2004, då det kontroversiella beslutet att lägga SM tre år i samma stad gjorde SM till något som diskuterades i hela Schacksverige.

Geografin har förstås också haft stor betydelse. Hela 240 spelare i Lund var från något av Skånedistrikten, vilket exempelvis kan jämföras med 59 i Växjö, då avståndet ändå var relativt behändigt.

Slutligen måste också sägas att arrangerande LASK gjort ett enormt marknadsföringsarbete. Redan vid förra sommarens SM fanns inbjudan ute och sedan har hemsidan hållits levande med exempelvis regelbundna intervjuer med både bredd- och elitspelare månaderna före tävlingarna.

Det nya formatet har också haft andra positiva effekter. En sådan är att konkurrensen om platserna i elitgrupperna har blivit betydligt hårdare. Att spela nio dagar i stället för sexton gör helt enkelt att fler är intresserade av att vara med i Mästar-Elit eller Junior-SM.

– Nu är det bara att hoppas att det här inte är en engångsföreteelse utan att det blir lika bra i Västerås. Och efter att vi har stämt av förberedelsearbetet med SM-ledningen där känner jag mig övertygad om att de också kommer att arrangera ett kanon-SM, säger Anil Surender.

– Nu är det viktigt att vi i SSF inte lutar oss tillbaka och tror att vi är klara i och med detta. Trots de omfattande ändringarna vi gjorde till i år finns det fortfarande saker att förbättra. Håkan Winfridsson (nybliven ordförande i TK) och jag har haft många diskussioner de senaste veckorna om detaljer som bör följas upp och kanske även ändras redan till Västerås 2011. Vi får heller inte glömma bort att vi ännu inte har någon arrangör för SM 2012, men det hoppas vi kunna åtgärda före årsskiftet, avslutar en för tillfället mycket nöjd Anil Surender.

175 deltagare i Weekendturneringen

Trots att Weekendturneringen spelades utan prispengar deltog 175 spelare, vilket var betydligt mer än de flesta förväntat sig.

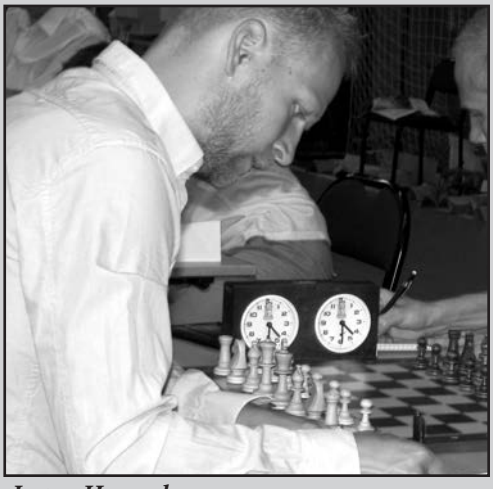

FOTO: Niklas Sidmar

Jesper Hamark

Tanken med Weekendturneringen var att de som ville besöka Schack-SM utan att behöva ta en hel semestervecka i anspråk skulle få chansen. Spelarna delades in i sexmannagrupper efter rating och tävlingen spelades från fredag kväll till söndag eftermiddag.

Konceptet visade sig fungera över förväntan och intresset för att komma till Lund under avslutningshelgen och kombinera lite eget spel med att följa upplösningen i SM-gruppen var stort. Nästan precis hälften av deltagarna i Weekendturnering hade inte deltagit i huvudturneringen, medan den andra hälften dubblerade och fick spela tolv partier på nio dagar.

Totalt blev det 29 grupper och i den högsta gruppen segrade Jesper Hamark från SK Kamraterna i Göteborg med fyra poäng av fem möjliga.

Västeråsungdomar på SM-läger

För många schackungdomar är det Schack-SM som är årets höjdpunkt. Inte bara av schackliga orsaker, utan också för att man får chansen att åka iväg tillsammans i klubben och kombinera tävlandet med bad, fotboll och andra fritidsaktiviteter.
En av de klubbar som arrangerar läger för sina ungdomar är Västerås SK, som i år åkte till Lund med tolv barn och fem ledare.

FOTO: Rasmus Myklebust

HAVSBAD. Det var inte helt enkelt att doppa sig eftersom det var väldigt långgrunt. Här försöker Åke Nurmi svalka sig.

Boendet var uppdelat på två platser, med de yngre barnen på ett ställe och de äldre ungdomarna på ett annat. Via annonsering på Blocket fick man tag på en lägenhet inne i centrala Lund och ett radhus strax utanför centrala staden.

– Vi började planera lägret under våren och annonserade i mars–april. De flesta av dem som åkte med har varit med tidigare, det är faktiskt bara en som inte har spelat SM förut, berättar Mats Sjödin som är en av de ledare som ansvarar för lägret.

Klubben har deltagare i de flesta grupper och klasser, från Junior-SM till Minior-SM, och en av dem som deltar i den senare klassen är elvaårige Niklas Vatn. Han var med redan i Kungsör förra året och i år var han länge med i toppstriden i Minior-SM. Lördagen efter avslutat spel avgjordes Schackfyranmästaren, och där vann Niklas hela tävlingen bland fyrtio deltagande barn.

– SM är en jättebra tävling, det är roligt att det är så många bra spelare med. Och även om det är kul att resa iväg tillsammans är det ganska jobbigt också, så det ska bli skönt när SM går i Västerås nästa år, säger Niklas.

Utöver tävlandet hinner man också med en del bad, TV-spel och grillning. Dessutom utmanades västeråsarna på fotbollsmatch av SK Rockaden, en match som till slut förlorades med 2–0. Att det är schackspelandet som är huvudsaken med resan är det dock ingen tvekan om.

– När vi är i radhuset spelar och tränar vi schack nästan hela tiden. Och så tittar vi lite på TV, berättar Niklas Vatn.

FOTO: André Nilsson

FINT BESÖK. Efter prisutdelningen kom Emanuel Berg och Nils Grandelius förbi för att titta på finalen i fotbolls-VM och spela chock.

FOTO: André Nilsson

VARMT. Niklas Vatn släcker törsten inför ett av många partier under SM-veckan.

FOTO: Rasmus Myklebust

TUFF MATCH. Västerås förlorade fotbollsmatchen mot SK Rockaden med 2–0.

FOTO: Niklas Sidmar

PRESTIGEMÖTE. Bo Nyberg och Tomas Carnstam har flest SM-starter av alla aktiva spelare. I Veteran Allmän möttes de, och resultatet blev remi.

47:e SM-starten för Nyberg

I den fjärde ronden i Veteran Allmän ägde ett klassiskt veteranmöte rum när Bo Nyberg från Upsala ASS spelade vit mot Tomas Carnstam från hemmaklubben LASK. Nyberg är nämligen den aktive spelare som har gjort flest SM-starter, och Carnstam är tvåa i statistiken.

Bo Nyberg gjorde sin fyrtiosjunde SM-start i Lund efter att ha spelat SM första gången 1963, och har således missat en tävling. Tomas Carnstam har varit med 46 gånger, och till skillnad från Nyberg har han en obruten svit.

– Jag missade Bollnäs 1973 på grund av min hustrus barnafödande, men i övrigt har jag varit med alla år, förklarar Bo Nyberg.

– Första gången var i Karlskrona, och då var jag med i Junior-SM. Jag minns att jag spelade lite chansartat, som man gör när man är orutinerad. En lustig detalj är att jag i mitt allra första SM-parti mötte Ingvar Gannholm, son till Karl Erland Gannholm som är en av de två som har allra flest starter genom tiderna, minns Bo Nyberg.

Flest starter har Nyberg i klass I, men han har också spelat ett tiotal gånger i Klass II och ungefär lika många i Mästarklassen. Resultatmässigt bästa tävlingen gjorde han 1992 i Borlänge då han kom på övre halvan i en mästarklassgrupp (som då spelades med Bergerlottning).

– Arrangörsmässigt tycker jag att SM-tävlingarna fick ett lyft i början på nittiotalet. Borlänge, Haparanda och Lindesberg var till exempel mycket trevliga tävlingar. Borlänge hade satsat på riktigt fina lokaler och i Lindesberg kändes det att man verkligen månade om spelarna.

– Årets tävlingar är också mycket lyckade, med bra spellokal, bra boende och fin stämning. Dessutom mindes jag inte att Lund var en så trevlig stad, fortsätter Bo Nyberg.

För Bo Nyberg har förstås inte detaljerna kring arrangemangen så stor betydelse för om han ska delta eller inte, och det är inga höga odds på att han kommer att vara på plats igen nästa år i Västerås. Om han fick bestämma finns det dock framför allt en detalj som skulle ändras.

– Jag skulle gärna se att det gick att välja förmiddagsspel, det skulle göra det lite lättare att kombinera spelandet med andra aktiviteter, säger han.

FOTO: Niklas Sidmar

SCHACKFYRANFINALIST. I slutet av maj var Heidi Nilsson från Eslövs Montessoriskola i Globen och spelade Schackfyrans Sverigefinal. Under Schack-SM i Lund deltog hon och flera av hennes klasskamrater i endagstävlingen Schackfyranmästaren.

Schackfyrantvåa tolva bland fyrtio

Fyrtio spelare deltog i årets upplaga av Schackfyranmästaren, som spelades sista lördagen under mästerskapet. De flesta kom från Skåne och en av dem var Heidi Nilsson, som tillsammans med sin klass från Eslövs Montessoriskola kom på andra plats i Schackfyrans Sverigefinal i Globen.

– Det var jätteroligt att åka till Stockholm. Vi var med och spelade i finalen och sedan var vi på Gröna Lund med klassen. Dessutom var jag på Skansen, och en del åkte till Vasamuseet istället, berättar hon.

Att ha varit med i Schackfyran var inget krav för deltagande i Schackfyranmästaren. Tävlingen har tidigare arrangerats vid SM 2007 i Stockholm och 2009 i Kungsör, och det enda kravet för att vara med i Lund var att man är född 1999 eller senare. Schackfyranmästaren spelades dagen efter avslutningen av de ordinarie ungdomsklasserna, för att även de som deltog i Minior-SM skulle kunna vara med. Flera spelare valde också att spela båda tävlingarna, vilket gjorde att konkurrensen i toppen blev hård.

– Den här tävlingen är nog lite svårare än vad Schackfyran var. Men det är roligt att spela och det är roligt att se att man blir bättre, säger Heidi Nilsson, som till slut kom på en fin tolfteplats med 15 poäng.

Precis som i Schackfyran belönades vinst med tre poäng, remi med två och förlust med en. Sju ronder spelades och vann gjorde Niklas Vatn från Västerås SK, en av de få spelare i tävlingen som inte var från Skåne. På samma poäng som Niklas (19) slutade Martin Jogstad från Eslöv och Dennis Lennartsson från Växjö.

Evige tvåan etta igen

Förra året kom Emanuel Berg till start som lite av ”den evige tvåan”, och pressen på honom hade ökat för varje år utan SM-titel. I år var allt annorlunda, och Emanuel medger att förra årets efterlängtade guld gjorde att han nu kunde spela mer avslappnat.
– Jag kunde koncentrera mig på att spela bra schack, utan att behöva tänka så mycket på SM-titeln, förklarar han.

Det var inte bara förutsättningarna inför tävlingen som hade förändrats till i år. Vägen till SM-guldet visade sig också bli helt annorlunda. I Kungsör slog Emanuel knock på hela fältet när han med tidiga vinster mot toppkonkurrenterna kunde säkra segern närmast avstannande.

I år fick guldfavoriten en betydligt sämre start, medan Jonny Hector vann nästan allt under första halvan av turneringen.

– I början lyckades jag inte riktigt vinna partierna och jag tappade några poäng som jag kanske hade räknat med att ta. Men jag tycker ändå att jag spelade bra hela turneringen, förklarar Emanuel Berg.

Nytt för i år var förstås också formatet, där tio spelare gjorde upp om SM-titeln istället för som tidigare fjorton. Det innebar hårdare spel och färre snabbremier, men det betydde också att spänningen hölls vid liv ända till sista dagen.

– En två veckor lång turnering blir mer utslagsgivande och man kan räkna med att det är den bäste spelaren som vinner. En kortare turnering gör förstås att det blir mer chansartat och att varje parti blir viktigare. Att tappa poäng tidigt kan betyda att man blir avhängd och det gäller att vara med i toppstriden från början. förklarar Berg.

– Förra året kunde jag ta en del snabbremier andra veckan, men den lyxen har man inte råd med i en sådan här tävling. Här kan allt hänga på ett enda parti, fortsätter han.

Med det resonemanget hade man kunnat vänta sig att det skulle bli extra svårt att hinna ikapp den snabbt bortflyende Hector, som hade en marginal på 1½ poäng som mest – faktiskt samma försprång som Berg nådde upp i förra året. Men skillnaden var att Berg 2009 hade mött de svåraste konkurrenterna när han befann sig i den positionen. Hector hade flera av sina toppmöten i de sista ronderna, däribland partiet mot Berg själv. I den sjunde ronden spelade Hector remi mot Brynell samtidigt som Berg vann. Därmed var avståndet bara en poäng inför det parti som skulle visa sig bli avgörande för var SM-guldet skulle hamna.

– Jonny överraskade mig i öppningen, men jag fick ändå en behaglig ställning och kom sedan lite bättre hela tiden, förklarar Berg.

Vinsten mot Hector innebar att Emanuel hade fördel inför sista ronden. De båda stod på samma poäng, men alla tänkbara särskiljningar skulle utfalla till Bergs fördel. Sista ronden blev extra raffinerad eftersom Berg och Hector mötte Nils Grandelius respektive Tiger Hillarp, de båda som delade tredjeplatsen. Till slut blev det remi i båda partierna, men vinst för Hector hade alltså räckt för att han skulle ta sig förbi.

– För mig var det viktigt att jag kunde koncentrera mig på mitt eget spel och koppla bort vad som hände mellan Jonny och Tiger. Hade jag fått ett remianbud hade jag väl fått ta en ordentlig titt på vad som hände i deras möte, men det var mitt eget parti som gällde i första hand, betonar Emanuel Berg.

Kamp om guldet ända in i kaklet

Ingen missade väl bläckfisken Pauls konster under fotbolls-VM, då Paul med hjälp av märkta matlådor tippade VM-matcher med förbluffande framgång. Inför Schack-SM använde arrangörerna en liknande metod när man använde sockrade namnlappar för att låta lundafåret Lambi förutsäga utgången av SM-gruppen.

Lambis val föll på Jonny Hector, ett inspirerat tips som länge såg ut att hålla hela vägen. Hector föll dock på mållinjen och när han vid prisutdelningen fick ta emot ett miniatyrfår i plast (istället för den miniatyr av SM-pokalen som segraren Berg belönades med) mumlade han något om att ”Lambi tydligen inte hade koll på särskiljningsreglerna”.

Med både första- och tredjeplatsen delad bjöd årets tävling på all den dramatik som saknades i Kungsör förra året, men några överraskningar blev det knappast. På förhand låg det nära till hands att med ledning av ratingtal och resultat de senaste åren dela in deltagarna i tre grupper:

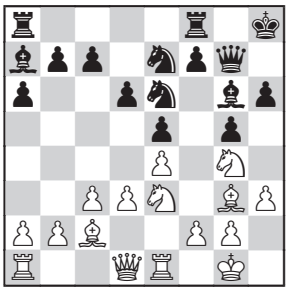
Favoriterna Berg, Hector och Hillarp med nyblivne stormästaren Grandelius som uppstickare och outsider; mellangruppen med Brynell, Tikkanen och Semcesen, samt slutligen de tre som kvalificerat sig genom resultat i Mästar-Elit eller Junior-SM: Eriksson, Vas och Abdollazadeh Sani.

Med det färre antalet ronder hade man kanske kunnat förvänta sig att utrymmet för överraskningar skulle vara större än vanligt, men när krutröken skingrats kunde man konstatera att den här indelningen höll streck även efter avslutat spel. Dessutom placerade sig spelarna prydligt i ratingordning med det enda undantaget att särskiljningen gav Tikkanen platsen före Brynell.

Det något förutsägbara slutresultatet betydde dock inte att spelarna i slutet av resultatlistan saknade betydelse för toppstriden. Tre av de fyra lägst placerade tog till exempel poäng av blivande vinnaren Berg. Ändå är det ingen tvekan om att mycket avgjordes i de inbördes mötena mellan de fyra i toppen, och det första av dessa möten spelades redan i den första ronden.

□ **Tiger Hillarp Persson**
■ **Nils Grandelius**

Kommentarer av Axel Smith

Många undrade om Nils Grandelius skulle kunna utmana i toppstriden nu när SM gick på hemmaplan. Redan i första ronden blev det svårt motstånd, svart mot Tiger Hillarp. Det blev italienskt, precis som i Sigemanturneringen 2009. Tiger var den förste att avvika från det partiet. Efter 20 drag uppkom ovanstående ställning.

21.d4!

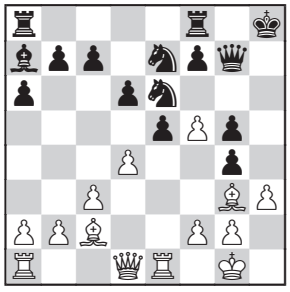
Nils hade fyra pjäser som garderade d4 men det räckte inte. Poängen med Tigers 21.d4 är att det öppnar diagonalen för vitfältaren och därmed förbereder Se3-f5.

21...h5

21...exd4 22.Sf5 vinner pjäs för vit

efter antingen 22...Sxf5 23.exf5 eller 22...Lxf5 23.exf5 Sc5 24.f6, i båda fallen med gaffel. 21...f6 föreslog Tiger efter partiet, och det är troligtvis bästa draget. Nu kan Sf5 bemötas med Lxf5 utan att vit får in en gaffel med f5-f6. Vit vinner inte material, men står hur som helst klart bättre.

22.Sf5! Lxf5 23.exf5 hxg4

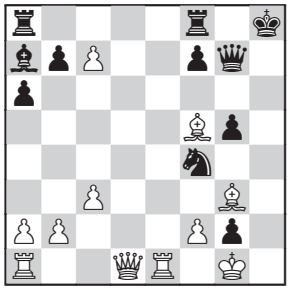

Nu står Tiger klart bättre efter 24.fxe6, med den starka vitfältaren, men han nöjer sig inte med det.

24.dxe5! Sxf5

24...Sc6 25.fxe6 Sxe5 känns som ett rimligt försök att hålla i e5-fältet, men vit har 26.Txe5! dxe5 27.Dxg4 f6 28.Td1 Tad8 29.Td7 Txd7 30.exd7 med vinnande fördel. 24...dxe5 25.fxe6 är ännu bättre för vit än 24.fxe6, eftersom svarts bonde på e5 också kommer att falla.

25.Lxf5 gxh3 26.exd6 Sf4 27.dxc7 hxg2

Nils har bibehållit lika material, men bonden på c7 är stark, svarts kung är öppen och vits pjäser är mer aktiva. Tiger avgör enkelt:

28.Lxf4! gxf4 29.Dh5+ Kg8 30.Te4! Tfe8 31.Txe8+ Txe8 32.Dg4 och vit kommer torn över efter c7-c8D**. 32…uppg.**

Tiger fick en drömstart, men fick sedan nöja sig med några remier innan det var dags för det viktiga mötet med Emanuel Berg i den fjärde ronden.

□ **Emanuel Berg**
■ **Tiger Hillarp Persson**
📖 *Caro-Kann* (B19)

Kommentarer av Emanuel Berg

1.e4 c6

En stor överraskning. Eftersom jag aldrig sett Tiger spela Caro-Kann tidigare anade jag att han djupstuderat denna öppning i god tid före SM som ett nytt vapen. Jag gissade rätt i att han hade köpt Schandorffs repertoarbok om Caro-Kann, men eftersom jag inte själv har den hade jag ingen nytta av denna information.

2.d4

Utan att tveka bestämde jag mig för att gå in i den klassiska huvudvarianten för att inte ge min motståndare något psykologiskt övertag.

2...d5 3.Sc3 dxe4 4.Sxe4 Lf5 5.Sg3 Lg6 6.h4 h6 7.Sf3 Sd7 8.h5 Lh7 9.Ld3 Lxd3 10.Dxd3 e6 11.Ld2

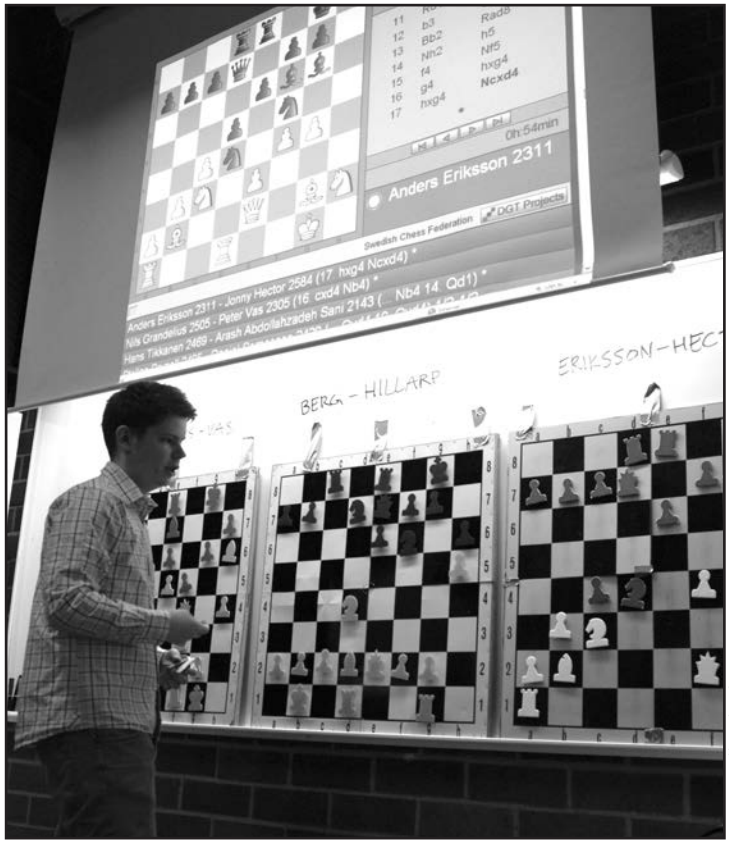
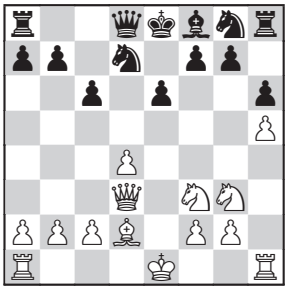

FOTO: Calle Erlandsson

EXPERTKOMMENTARER. Michael de Verdier ansvarade för det välbesökta kommentatorsrummet.

Jag valde att repetera draget jag spelade när jag förlorade mot Ferenc Berkes i individuella EM i år. Självklart hade jag analyserat mitt förlustparti och hade förstärkningar på gång om Tiger skulle få för sig att repetera mitt parti. Vits huvudalternativ är 11.Lf4 vilket jag också spelat ett antal gånger.

11...Sgf6 12.0–0–0 Le7 13.De2

Här tänkte jag till en aning. Jag minns att jag sett Nisipeanu spela 13...Db6 mot det här draget och funderade lite på hur jag skulle bemöta det.

13...c5

En trevlig överraskning. Exakt detta drag hade jag analyserat i samband med mina förberedelser mot Berkes. 13...Db6!? är ett ovanligt drag, men har spelats av storfräsare som Jobava och Nisipeanu de senaste åren. I mitt parti mot Berkes spelades 13...0–0 vilket också är svarts vanligaste svarsdrag.

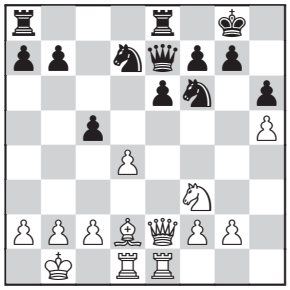
14.The1 0–0

14...Tc8 och 14...cxd4 är svarts alternativa fortsättningar.

15.Sf5 Te8

Detta kom överraskande. Jag hade väntat mig 15...cxd4 varpå det kan följa 16.S3xd4 (16.Sxe7+ Dxe7 17.Sxd4 är en lugnare fortsättning för vit.) 16...Lc5 17.Sxh6+ gxh6 18.Lxh6 med intressant spel. Vit har kompensation för sitt offrade material, men svart har också resurser att försvara sig. 15...exf5 har spelats av bland andra Anand och Georgiev, men vit får bra spel efter 16.Dxe7.

16.Sxe7+ Dxe7 17.Kb1!

Ett enkelt säkringsdrag som gör vits kung tryggare samt garderar a2-bonden, vilket kan vara av stor betydelse senare i partiet. Jag funderade också kort på 17.d5 och 17.Tg1 men valde att inte ödsla ytterligare tid för att fördjupa mig i dessa varianter utan istället spela profylaktiskt och välja plan beroende på svarts svarsdrag. På detta sätt fick jag Tiger att börja tänka rejält, vilket också gav mig god tid att sätta mig mer in i ställningen. 17.d5 hade Tiger planerat att bemöta med 17...Dd6 liksom i partiet Papp-Schneider (Österrike 2008). Här hade helt säkert Schandorff en förstärkning för svart någonstans. 17.c4 har också spelats tidigare i denna ställning (Lönnqvist-Novik, Jyväskylä 2004) men för mig känns det lite väl tidigt, då vits kung ännu inte är i säkerhet.

17...Tac8

17...Tad8 hade jag planerat att bemöta med 18.Lc1, vilket övergarderar d4-bonden och förbereder bondeframstöten d5.

18.Tg1

Tornet har fullgjort sitt uppdrag på e-linjen i och med avbytet av springare mot löpare på e7. Nu förbereds bondeframstöten g4-g5, vilket snabbt skapar bekymmer för svart.

18...cxd4

Det bästa sättet att bemöta ett angrepp på flygeln sägs vara att stöta i centrum och det här draget verkar därför ganska logiskt. 18...c4 var ett annat drag jag funderade på, med idén att bryta upp vits kungsställning med c4-c3. Vit ser dock ut att ha bra resurser och kan fortsätta med såväl 19.g4 som säkringsdraget 19.c3. Ett annat drag som blev analyserat i kommentatorsrummet var 18...e5. Här verkar dock vit komma bra efter 19.dxc5 och kungsflygelangreppet kan snart fortsätta. Dessutom är nu f5-rutan allvarligt försvagad, vilket vit kan utnyttja med Sh4-f5.

19.Sxd4 Sd5?!

Tiger var missnöjd med detta drag efter partiet. 19...Dc5 var vad jag hade väntat mig. 20.Lc1 (Det naturliga draget 20.Le3?! ställer till problem för vit efter 20...Sd5! och vit har ingen avdragare som fungerar, t.ex. 21.Sxe6?? Txe6! 22.Lxc5 Txe2 med pjäsvinst för svart.) 20...Sd5 21.g4. Även detta ser ut att vara fördelaktigt för vit, men svart har mer spel än i partifortsättningen.

20.c4!

Ett starkt drag som ger vit ett farligt initiativ. Vits kung blir en aning försvagad, men svart ser inte ut att ha tid att utnyttja detta. I händelse av ett senare dambyte och slutspel så är det en fördel för vit att redan ha avancerat med c-bonden.

20...S5b6 21.b3 Sc5

Ett lite märkligt drag som är aktivt men inte hotar någonting. Svart tycks förlita sig på att det ska dyka upp någon offermöjlighet på c4 eller b3 framöver. Kanske hade det varit klokare att gå på

FOTO: Calle Erlandsson

DUBBEL VINNARE. Tiger Hillarp Persson vann SM 2007 och 2008. I år spurtade han starkt, men låg för långt efter täten för att hinna ikapp.

defensiven med 21...Sf8 22.g4 f6.

22.g4 f6 23.Lb4!

Ett starkt drag som genast skapar nya hot mot svarts ställning. Det naturliga 23.f4 med idén g4-g5 ser också bra ut, men jag bedömde det som att detta skulle ge svart mer chanser till motspel. Det är långt ifrån säkert att g4-g5 leder till ett avgörande.

23...a6

Garderar vits hot Sd4-b5, men istället får vit ytterligare ett tempo.

24.Tge1

Nu har tornet slutfört sitt uppdrag på g-linjen i och med att draget f7-f6 har framtvingats. Därigenom har e6 blivit en svag punkt i svarts ställning och e1 har återigen blivit en bra position för tornet.

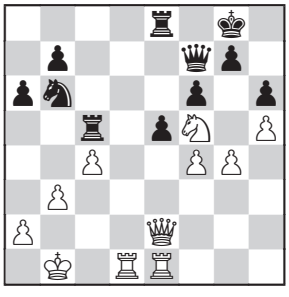
24...Df7 25.Lxc5!

Vits strategi har sedan 16.Sxe7 varit att vits löpare ska vara starkare än svarts springare. Detta avbyte är därför på ett sätt ologiskt, men ändå helt rätt med tanke på de konkreta konsekvenserna som följer. Svart blir av med en av sina försvarare av e6-bonden och tvingas strax till ytterligare försvagningar av sin ställning.

25...Txc5 26.f4

Vit täcker upp e5-rutan för svarts torn och hotar nu att ta e6-bonden.

26...e5 27.Sf5

27.f5 följt av Sd4-e6 var en annan tänkvärd plan för vit, men partidraget är starkare eftersom det inte ger svart möjlighet att offra sig ur situationen.

27...Sc8

Det här draget hade jag inte tänkt på. Jag hade istället väntat mig 27...Dc7 varpå vit ser ut att få ett vinnande anfall efter 28.g5 hxg5 29.fxg5 fxg5 30.Tg1 och trycket längs g-linjen blir avgörande.

28.Td2

Vit förbereder lugnt en dubblering på d-linjen och trots lika material så blir trycket mot svarts ställning snart för mycket. Svart har dålig koordination bland sina pjäser och tvingas snart till ytterligare eftergifter.

28...Df8?

Det här draget förlorar omedelbart, men även om svart spelar optimalt är det inte tillräckligt för att rädda partiet. 28...b5 hade jag planerat att bemöta med 29.Dd1 Tc7 30.cxb5 axb5 31.fxe5 fxe5 32.Td5 varpå det faller en bonde, vilket i praktiken innebär partiförlust då svart helt och hållet saknar motspel.

29.Td7 Se7 30.Sd6 Tb8

Eller 30...Td8 31.Txd8 Dxd8 32.Sxb7 med vinst.

31.b4! Tc6 32.fxe5 Sc8 33.c5

Enklast även om det finns flera vägar till vinst.

33...Sxd6 34.exd6 b6 35.De4 uppg.

Efter förlusten mot Emanuel blev uppförsbacken för brant för att Tiger skulle hinna ikapp, trots en mycket stark avslutning.

Nils Grandelius å andra sidan lät sig inte knäckas av inledningsförlusten utan vann mot Daniel Semcesen i den andra ronden och mot Arash Abdollahzadeh Sani i den tredje. Sedan ställdes han mot

göteborgaren Peter Vas, som kvalificerade sig till SM-gruppen genom en andraplats i Mästar-Elit i Kungsör.

□ **Nils Grandelius**
■ **Peter Vas**
Damgambit (D24)

Kommentarer av Axel Smith

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Sf3 Sf6 4.Sc3 dxc4

Vienna, som Nils själv också spelar. Öppningen är ganska vanlig i världseliten men ovanligare på lägre nivå. 4...Le7 leder till vanlig Damgambit och var Anands val mot Topalov i det 12:e matchpartiet i Sofia.

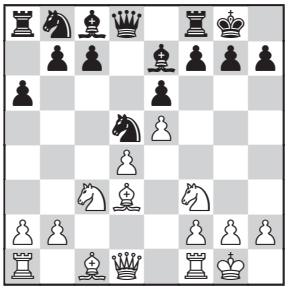
5.e4 a6?!

Jag förstår att Peter hade förberett detta, men tills jag ser en tydlig poäng tycker jag att draget är tveksamt. Normalt är 5...Lb4.

6.e5!

Många underskattar drag som detta, men de är starkare än man tror. Svart får visserligen d5-fältet för en springare, men vits terrängfördel ger mycket mer, till exempel en utpost på e4, löpardiagonalen b1–h7 och en svart kung som saknar sin springare i försvaret.

6...Sd5 7.Lxc4 Le7 8.0–0 0–0 9.Ld3

9...Sxc3

Stärker vits centrum. Det är dock svårt att föreslå bättre drag för svart.

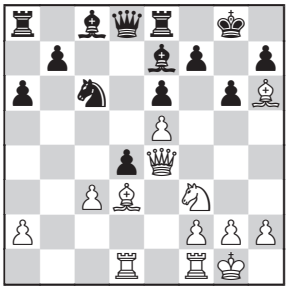
10.bxc3 c5 11.De2

Nils vill framtvinga g7-g6 och sedan angripa på de svarta fälten. 11.Dc2 är ett tänkbart alternativ. Om svart spelar 11...h6?! kommer De2-e4 och om han spelar 11...g6 har vit tjänat ett tempo. Det är dock möjligt att det är värt ett tempo att få upp damen till e4. 11...Kh8 är ett alternativ, men det känns som att vit bör kunna slå på h7.

11...Sc6 12.De4 g6 13.Lh6 Te8 14.Tad1

Ett torn i centrum är alltid nyttigt, och kan till exempel lyftas via tredje raden vid ett senare tillfälle.

14...cxd4

15.Df4!?

Syftet med detta mellandrag är att svart inte ska kunna spela Sc6-b4 direkt, vilket han hade kunnat efter 15.cxd4.

15...Dc7

Genom att ställa damen på samma diagonal som vits dam kan svart spela f7-f5, och byta dam ifall vit slår en passant. Svarts kungsställning är dock svag även om han skulle få spela f7-f5. Om 15...dxc3? så 16.Lxg6 och svart måste offra damen.

16.cxd4 Sb4 17.h4 Ld7

Nu hotar svart 18...Sxd3 följt av 19...Lb5. (Efter 17...Sxd3 18.Txd3 Ld7 följer 19.Sg5 och vit får med tornet i angreppet.)

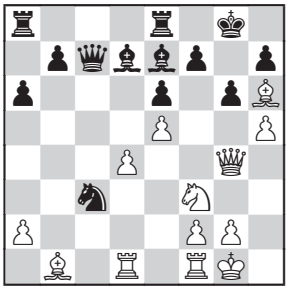
18.Lb1

18.Sg5! hade varit ännu starkare. Efter t.ex. 18...Lxg5 19.Lxg5 Sxd3 20.Txd3 Lb5 21.Lf6 vinner vit. Svart får istället spela f7-f5 i något läge men vit har fortsatta angreppschanser.

18...Sd5 19.Dg4

Vit har nu en enkel plan med h4-h5xg6 följt av Lxg6.

19...Sc3 20.h5!

20...Sxb1

20...Sxd1 förlorar efter 21.hxg6 hxg6 22.Lxg6!.

21.Txb1 Lb5

Svarts tempodrag (21...Lb5) bemöts i partiet av ett tempodrag (23.Tfc1). Peter borde istället ha spelat 21...Lc6, för att kontrollera e4-rutan och vara beredd att slå på f3, eller valfritt torn till c-linjen för att snabbt försöka skapa motspel.

22.hxg6!

Det är bäst att slå direkt, innan svart hunnit gardera e6-bonden och kan överväga fxg6.

22...hxg6 23.Tfc1 Dd7

Hur ska vit nu fortsätta sitt angrepp? Något man ska tänka på är att vit gärna byter bort svarts svartfältare, eftersom fälten runt kungen, f6 och g7, då blir väldigt svaga.

24.Sg5

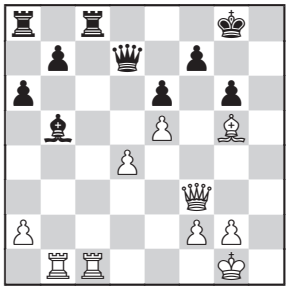
24.Sh4 hotar att offra på g6 men kan bemötas med ett försvarsdrag som Kh7 eller Ld3; 24.Lg5

byter bort svartfältaren, men helst hade vit velat behålla sin egen svartfältare och byta löparen på e7 mot sin springare. Vit har dock goda angreppschanser även här.

24...Tec8 25.Df3

25.Se4 är förhastat eftersom vit vill ta tillbaka på f6 med damen. Svart kan då byta av springaren med 25...Ld3. 25.Df4! är bättre än partidraget, inte för att det garderar d4 utan för att damen vill vidare till h6 efter 25...Lxg5 26.Lxg5 med planen 27.Lf6, 28.Dh6 och 29.Dg7/h8 matt.

25...Lxg5 26.Lxg5

26...f5?

Svart kung blir nu alltför öppen. 26...Txc1+ 27.Txc1 Tc8 var tvunget, men vit har fortsatt goda angreppschanser med olikfärgade löpare. (27...Dxd4?? 28.Df6 och svart kan inte stoppa matten utan att offra allt han har.)

27.exf6 Kf7 28.Txc8 Txc8 29.Dh3 Kg8 30.d5! Te8

Svart kan inte slå med bonden (30...exd5) på grund av 31.f7+! Kxf7 32.Dh7+ med mattangrepp, och inte med damen (30... Dxd5) på grund av 31.Dh6 med dubbelhot på g6 och g7.

31.Dh6 Df7 32.Tb3!

Nils lyfter tornet till h-linjen. Nu är det helt slut.

32...exd5 33.Th3 Te1+ 34.Kh2 Dc7+ 35.Lf4 Dg7

FOTO: Calle Erlandsson

Nils Grandelius

Tja, hur ska man kommentera detta? Ett humoristiskt slut.

36.Dxg7 matt

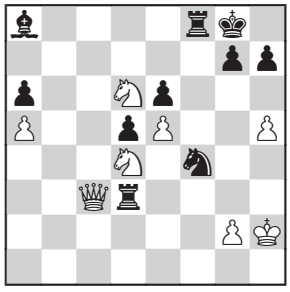
Tre raka för Nils, som var starkt på gång. Än formstarkare var dock hans motståndare i den femte ronden, Jonny Hector. Hector hade inlett med 3½ av 4 och gick också segrande ur detta parti. Grandelius fick bara med sig en halv poäng totalt från de tre mötena med toppkonkurrenterna och det var helt enkelt för lite. Med 5 av 6 mot övriga motståndare kom han ändå nära, men det var inte tillräckligt för att klättra upp på prispallen.

För Jonny Hector fungerade precis allt under den första halvan av turneringen. Den inledande remin följdes upp med fem raka segrar och ledning med 1½ poängs marginal. Avslutningen var dock stenhård: I de tre avslutande ronderna väntade i tur och ordning Brynell, Berg och Hector.

□ **Jonny Hector**
■ **Stellan Brynell**

Kommentarer av Axel Smith

Vi ger oss in i partiet i ett läge där Jonny har dam och Stellan två torn. Stellans löpare på a8 är en typisk fransklöpare, men å andra sidan samarbetar hans två torn och springare bra i attacken mot vits kung.

29.Db4!

Vit behövde gardera springaren på d4 och samtidigt stoppa svarts torn från att komma till d2. 29.Db2 hade varit ett sämre drag, då damvinst med Td2+ hade blivit aktuellt i någon variant. Efter 29.Db4 har vit en taktisk resurs i S4f5, eftersom springaren på f4 hänger.

29...h6!

Ger luft åt kungen, vilket är nödvändigt om tornet på f8 ska kunna ansluta till angreppet.

30.g3

Syftet är att hota bort försvararen av e6-bonden, men det fanns ett ännu bättre drag. 30.S4f5! borde Jonny spelat. Svart har nu flera alternativ men inget

tillfredsställande. 30...exf5 (30...Sxg2 31.Dg4! och vit får angrepp; 30...d4 31.Se7+ Kh8 32.Sg6+ Sxg6 33.hxg6 vinner för vit.) 31.Dxf4 ger vit vinnande spel med fribonden på e-linjen.

30...Sxh5 31.Sxe6 Tf2+ 32.Kg1 Tdf3

Stellan hotar 33...Tf1+ följt av d5-d4, och löparen på a8 avgör partiet.

33.Db8+ Kh7 34.Db1+

Jonny har inget annat val än att ta ut remischackar.

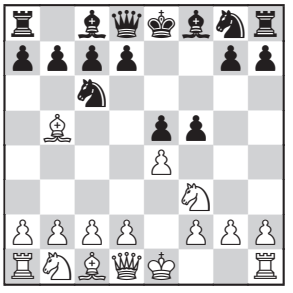
34...Kg8 35.Db8+ Kh7 36.Db1+ Kg8 remi

Samtidigt vann Berg mot Peter Vas och avståndet mellan de två huvudkombattanterna var därmed en poäng. Berg hade tappat några oväntade remier på vägen, men hade slagläge inför mötet med Jonny Hector, ett parti som Sverigeettan i praktiken var tvungen att vinna om han skulle ha en chans att hinna ikapp.

□	**Emanuel Berg**
■	**Jonny Hector**
🕮	*Jänischgambit* (C63)

Kommentarer av Emanuel Berg

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 f5

En liten överraskning. Jag hade haft detta i åtanke trots att jag inte hittade några partier i basen där Jonny spelade Jänischgambit. Tyvärr hann jag inte fördjupa mig i varianten under mina förberedelser, men hade beslutat att spela solitt med 4.d3.

4.d3

4.Sc3 är draget jag spelat tidigare och även vits vanligaste fortsättning. Men svart har klarat sig bra på toppnivå och dessutom blir spelet mycket konkret och komplicerat vilket gynnar den bäst förberedde spelaren.

4...fxe4

4...Sf6 5.exf5!? är bra för vit.

5.dxe4 Sf6 6.0–0 Lc5 7.Lc4

Ett intressant drag som för tillfället hindrar svart från att rockera. Frågan är om det är värt den tempoförlust som det innebär. En annan intressant aspekt är att exakt samma ställning kan uppkomma i Kungsgambit med ombytta färger, men vit brukar då inte slå av i centrum med fxe5. Huvuddraget är 7.Sc3.

7...d6 8.Sc3 a6

Ett nytt drag som kändes en aning långsamt. 8...Sa5 9.Lb5+ Sc6 10.Lg5 0–0 11.Sd5 var anledningen att Jonny inte spelade 8...Sa5. 8...Lg4 9.h3 Lh5 10.Lg5 ger också vit en liten fördel. Svart är svag på de vita fälten och har dessutom problem att genomföra rockaden.

9.Lg5

Nu är vi återigen i en känd ställning genom drag-omkastning. 9.a3!? var ett tänkvärt alternativ för att kunna bemöta 9...Sa5 med 10.La2.

9...Lg4

Under partiet räknade jag på 9...h6 10.Lxf6 Dxf6 11.Sd5 Dd8 12.b4!? vilket otroligt nog spelades redan 1958. Vit fick snabbt stor fördel efter 12...La7 13.Se1 0–0? (13...h5 var nödvändigt, men vit har fortfarande en bra ställning.) 14.Sxc7+ Kh8 15.Sxa8 Dh4 16.Sf3 Dh5 17.Sc7 Lh3 18.Se6 och svarts motspel visade sig otillräckligt (Pilnik-Reinhardt, Mar del Plata 1958). 9...Sa5!? är också spelat tidigare. Det är logiskt att hota bort vits löpare från diagonalen och möjliggöra rockad för svart, men samtidigt hamnar springaren på a5 offside och måste snart återvända till c6 igen. 10.Le2 (10.Ld3!?) 10... Le6 11.Sd5 c6 12.Lxf6 (12. Sxf6+?! Tsomis-Kondopoulos, Aten 2001) 12…gxf6 13.b4! cxd5 14.exd5 med gynnsamma komplikationer för vit som har en tryggare kungsställning och farligt spel på de vita fälten.

10.h3

10.Sd5!? var ett intressant alternativ med iden 10...Sd4 11.Sxd4! Lxd1 12.Se6 varpå vit får utmärkt spel för den offrade damen, t.ex. 12...Db8 (12… Dd7?? 13.Lxf6 och vit står bättre; 12...Lxc2 13.Sxd8 Kxd8 14.Sxf6 gxf6 15.Lxf6+ Kd7 16.Lxh8 Txh8 17.Tae1 med liten fördel för vit) 13.Lxf6 gxf6 14.Taxd1 c6 15.Sxf6+ Ke7 16.Sxc5 dxc5 17.Sd7 Dc7 18.Sxc5 med kompensation för den offrade damen i form av springare, löpare, två bönder samt en försvagad svart kung.

10...Lh5?!

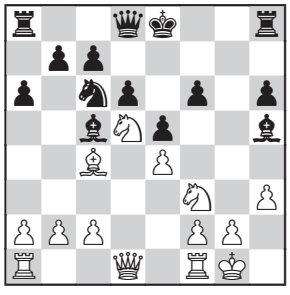
En nyhet som verkar ge vit lite väl mycket spelrum. Denna nyhet leder för övrigt oss in i ett annat tidigare spelat parti genom dragomkastning. Tidigare har svart spelat 10... Lxf3 11.Dxf3 Sd4 12.Dd1 b5 (12...c6!?) 13.Ld3? (Efter detta drag har vit tappat greppet och det är snarare svart som är på väg att ta över initiativet och har angreppschanser på kungsflygeln. Klart starkare

var 13.Lxf6! Dxf6 [13...gxf6!? 14.Dh5+ Kd7 verkar spelbart även om det ser en aning suspekt ut för svart att vandra ut med kungen.] 14.Sd5 Df7 15.c3! Sf3+ [15...bxc4 16.cxd4 Lxd4 17.Da4+ ger vit stor fördel eftersom svart får problem med kungen, t.ex. 17...Kf8 18.Tae1 Kg8 19.Te3! Lxe3 20.fxe3 De6 21.Se7+ Dxe7 22.Dxc4+ och matt följer.] 16.Dxf3 bxc4 17.De2. Vit har en sundare bondeställning och står därför något bättre.) 13... c6 14.Se2 Se6 15.Ld2 Sh5 16.b4 Lb6 17.Sg3 Shf4 18.Sf5 g6 19.Se3 0–0 20.Kh2 a5 21.a4 Ld4 remi (Strikovic-Marzolo, Calvia 2007).

11.Sd5

Vit har ett starkt initiativ.

11...h6 12.Lxf6 gxf6

13.c3!

Ett starkt drag som förhindrar motspel för svart och vit har sitt trumfkort, de vita fälten, i behållning. Dessutom förbereder vit ett avancemang på damflygeln med b2-b4, vilket sätter stopp för svarts eventuella planer att rockera långt. 13.Dd3 är spelat tidigare: 13...Tf8 14.c3 Dd7 15.b4 La7 16.Sh4 Sd8 17.Sf5 Se6 18.g3 b5 19.Lb3 0–0–0 20.Sde7+ Kb8 21.Ld5 c5 22.Sc6+ Kc8 23.Sxa7+ (Kimpinsky-Pecher, Tyskland 1992).

13...Tf8

Svart kunde försökt att ta sig ur vits grepp med 13...Sa5 14.Le2 c6 men efter 15.Se3 har vit klar fördel. Draget b2-b4 hänger i luften och Sf3-h4 är ett annat mycket farligt hot.

14.b4 La7 15.Le2

Nu fyller vits löpare inte längre någon större funktion på c4 eftersom svart ändå inte kan rockera kort. Istället förbereder vit att byta av vitfältslöparna vilket skulle ge vits springare full frihet på de försvagade vita fälten.

15...Lg6 16.Sd2

16.Sh4 tittade jag på under partiet, men då jag inte hittade något klart för vit efter 16...Lxe4 valde jag att inte komplicera spelet. Vit får dock ett mycket starkt initiativ efter 17.Lf3!, t.ex. 17...f5 (17...Lxd5 18.Lxd5 f5 19.Sg6 Tf6 20.Dh5 Se7 21.Sxe7+ Kxe7 22.Lxb7 Tb8 23.Ld5 med fördel för vit) 18.Sg6 Tg8 19.Lxe4 fxe4 20.Dg4.

16...Se7 17.Lh5 Kf7

Svart är illa ute och kungen har knappast något hopp om att få komma till rockad. Svart försöker sig därför på en konstgjord rockad och planerar att gömma kungen på h-linjen.

18.Sc4

18.Lxg6+ Sxg6 19.Sc4 var möjligtvis ännu bättre.

18...Lxh5 19.Dxh5+ Kg7 20.Sce3 Lxe3 21.fxe3!

Vit öppnar f-linjen och får en bestående fördel där svart helt och hållet saknar motspel. 21.Sxe3 var också lovande för vit, men här har svart bättre praktiska chanser.

21...Sxd5 22.Dg4+ Kh7 23.Df5+ Kg7 24.Dg4+ Kh7 25.exd5 Tf7?

I och med detta drag så förlorar svart en bonde mer eller mindre forcerat. Bättre var 25...De8 26.Tf5 Dg6 27.Df3 Tf7 och svart behåller den materiella jämvikten.

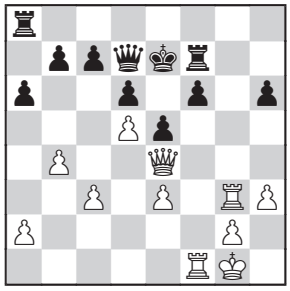
26.De4+ Kg7

Eller 26...Kh8 27.Dh4 Df8 28.Tf5 Dg7 29.Taf1 Taf8 30.Th5 Kh7 31.Tff5 Tg8 32.Txh6+ Dxh6 33.Th5 Tg6 34.a4 och vit står bättre.

27.Dg4+ Kh7 28.De4+ Kg7 29.Tf3 Dd7 30.Tg3+

En annan möjlighet var 30.Taf1!? f5 31.Txf5 Txf5 32.Txf5 och vit står bättre.

30...Kf8 31.Tf1 Ke7

32.Txf6!

En trevlig liten kombination som forcerar fram ett vunnet damslutspel för vit.

32...Txf6

Inte 32...Kxf6?? 33.Dh4+ Kf5 34.e4 matt

33.Tg7+ Tf7 34.Txf7+ Kxf7 35.Dh7+ Ke8 36.Dh8+ Kf7 37.Dh7+ Ke8 38.Dg8+ Ke7 39.Dxa8 Db5 40.Dg8 Dd3 41.De6+ Kd8 42.Dg8+ Ke7 43.De6+ Kd8 44.Dxh6

Vit får nu två förbundna fribönder på kungsflygeln vilket ger honom en vunnen ställning. Även fast svart utjämnar materialet, så har han inget motspel mer än förhoppningen om att få till remischackar innan vits fribönder lotsas ner i dam.

44...Dxc3 45.h4 Dxb4 46.Df6+!

Bättre än 46.Dg5+ Ke8 47.h5 då svart har möjlighet att närma sig vits h-bonde med kungen.

46...Ke8 47.h5 De1+ 48.Kh2 Dxe3 49.h6 De4

FOTO: Calle Erlandsson

RIVSTART. Jonny Hector var snabbast ur startblocken och ledde klart efter sex ronders spel. Till slut blev det en andraplats, med samma poäng som segrande Berg.

Enda draget som håller svart kvar i partiet. Efter 49...Dd3 följer 50.Dh8+ Kf7 51.Dg7+ Ke8 52.h7

50.De6+!

Om 50.Kh3 så 50…Dxd5.

50...Kf8

50...Kd8 bemöts med 51.Kh3!. Vits kung är på väg mot den åttonde raden där den kan stå trygg för svarta damschackar. (51.g4? ställer till problem efter 51...Df3! och vits kung blir fast på h2.) 51...Dh7 52.Kh4 med klart övertag för vit.

51.Dc8+ Kf7 52.De6+ Kf8 53.g4! Df4+

Eller 53...De2+ 54.Kh3 Df1+ 55.Kh4 Df2+ 56.Kg5 Dd2+ 57.Kg6 Dd3+ 58.Df5+ Dxf5+ 59.gxf5 Kg8 60.h7+ Kh8 61.f6 och vit vinner.

54.Kh3 e4 55.Dc8+ Ke7 56.Dxc7+ Ke8 57.Dc8+ Ke7 58.Dc7+ Ke8 59.Dc8+ Ke7 60.De6+ Kd8

60...Kf8 61.h7 Df3+ 62.Kh4 Dh1+ 63.Kg5 Dxh7 64.Dc8+ Kg7 65.Dxb7+ Kg8 66.Dxh7+ Kxh7 67.Kf4 och vit vinner.

61.Dg8+ Kc7

61...Ke7 62.Dg7+ Df7 63.Dxf7+ Kxf7 64.Kg3 b5 65.Kf4 a5 66.Kxe4 Kf6 67.g5+ Kg6 68.Kf4 b4 (68...Kh7 69.Kf5 b4 70.Kf6 a4 71.g6+ Kxh6 72.g7) 69.Ke4 a4 70.Kd4 b3 71.axb3 a3 72.Kc3 och vit vinner.

62.Dg7+ Kb6 63.h7 e3 64.h8D Df3+ 65.Kh4 Dh1+ 66.Kg5 Dxd5+ 67.Kf4 uppg.

Inför den sista ronden hade Berg och Hector 6 poäng och deras motståndare Grandelius och Hillarp 5. Oavsett resultaten i den sista ronden skulle dock alla tänkbara särskiljningar utfalla till Bergs fördel, vilket gjorde förutsättningarna enkla: Varken Grandelius eller Hillarp kunde bli Sverigemästare och för att Hector skulle komma först var han tvungen att ta mer poäng än Berg.

När partiet mellan Grandelius och Berg slutade remi pågick fortfarande spelet mellan Hector och Hillarp. Vinst för Hector skulle innebära att SM-tecknet hamnade i Helsingör.

□ **Jonny Hector**
■ **Tiger Hillarp Persson**
📖 *Caro-Kann* (B15)

Kommentarer av Axel Smith

1.e4 g6 2.d4 d6 3.Sc3 c6

3...Lg7 4.f4 a6 leder till Tiger's modern, en öppning Tiger nästan helt har slutat spela.

4.f4

Jonny nöjer sig inte med att ha ställt upp idealcentrum (e4 och d4). Efter att ha utvecklat alla pjäser är det lätt att man inte kan komma på någon konstruktiv plan om man inte tagit med en tredje bonde. Jag tycker därför

att vit bör spela med antingen c2-c4 eller f2-f4.

4...d5

Svarts uppställning kallas Gurgenidze efter en georgisk stormästare. Det ser galet ut att spela d5 i två drag, men poängen är att vit hunnit med att spela f4. Med det draget spelat hotar svart dxe4, eftersom bönderna på f4 och d4 ser konstigt placerade ut utan en bonde på e-linjen. Med hotet dxe4 tvingas vit till e4-e5 och svart uppnår sitt mål: att stänga ställningen. Ett annat sätt att nå Gurgenidze-uppställningen är 2...c6 3.Sc3 Lg7 4.f4 d5 5.e5. Har man inte fått draget Lg7 gratis? Jo, men löparen står faktiskt bättre på f8. Partifortsättningen visar varför.

5.e5

Mot Magnus Lindhe i Deltalift Open i år spelade Jonny Hector som vit 1.d4 Sf6 2.Sc3 d6 3.e4 c6 4.f4 d5 5.e5 Sg8. I nästa drag kom g7-g6, och Jonny fick partiställningen med två extratempon! Det blev vinst efter 30 drag.

5...h5 6.Sf3

6.Le3 Sh6 7.h3 spelades två gånger i särspelet i EM 2005 mellan Piotr Bobras och Artashes Minasian. Bobras drag hindrar svart från att byta bort vitfältaren, vilket Tiger gör i partiet.

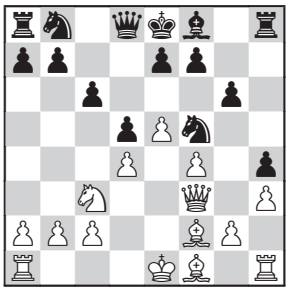
6...Sh6 7.Le3

Vits löpare skyndar runt till f2 innan svart hunnit spela Sf5. På f2 motverkar den c6-c5.

7...Lg4 8.h3 Sf5!

Ett viktigt mellandrag. Om svart hade bytt på f3 först med 8... Lxf3 9.Dxf3 och först därefter spelat 9...Sf5 hade löparen på e3 inte hängt. Vit hade då kunnat stoppa h5-h4 med 10.g3.

9.Lf2 Lxf3 10.Dxf3 h4

Detta är typställningen svart siktar mot i Gurgenidze. Kungsflygeln är låst, eftersom svart kommer att slå en passant om vit spelar g2-g4. Det bytet är bara fördelaktigt för svart eftersom vits bönder blir splittrade. I och med att vit inte har några naturliga bondegenombrott på kungsflygeln är svartfältaren dålig – båda vits centrumbönder är ju blockerade på svarta fält.

11.Ld3 e6 12.Se2 Sd7 13.0–0 Le7

Svarts löpare står bäst på e7, där den garderar h4-bonden och samtidigt håller ett öga på damflygeln. Detta är poängen med Tigers tempotapp i öppningen med d6-d5. Om han hade fått Lg7 "gratis" hade Tiger istället fått lägga ett extra drag på att få runt löparen till e7.

14.b3

Vit kan spela på en annan plan, att vinna bonden på h4. Då gör man Kh2, Sg1, De2, Sf3, De1 och Lxf5. I det läget har vit tre pjäser som hotar h4 men svart har också tre pjäser som försvarar bonden. Planen går alltså inte att genomföra fullt ut, men den binder åtminstone upp svarts pjäser till försvaret av bonden.

14...a5

Detta drag avviker från de varianter som finns i Khalifmans "Openings for White according to Anand". Att spela a5 redan i förra draget var för övrigt ett tänkbart alternativ. När jag tittade på öppningen för ett par år sedan kom jag fram till att 13... a5 var exaktast, och antecknade det. Nu minns jag inte varför...

15.c4

I ett parti mot Alexei Kireev spelade jag själv i en liknande ställning 15.Kh2, ett tempodrag som visade sig överflödigt. Jonny spelar direkt på damflygeln, vilket är logiskt med tanke på att kungsflygeln är helt stängd.

15...a4 16.cxd5 cxd5

16...exd5? 17.Lxf5 gxf5 gör f5-bonden svag, och troligen förlorad i längden.

17.Lb5

17.bxa4! är ett bättre sätt för vit att uppnå typställningen i partiet, eftersom b-linjen inte är blockerad och b7-bonden därför hänger när vit spelar ett torn till b1.

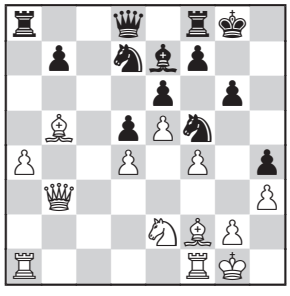
17...axb3 18.a4

Vits plan är att ta med en tung pjäs på b3 och pressa mot b7-bonden.

18...0–0

I Gurgenidze spelar svart normalt Kf8-g7, men då Tiger sparat in på dessa drag kan han istället rockera.

19.Dxb3

19...Sb8!

Springaren placeras om till c6.

20.Tfc1 Db6 21.Tab1

21.Dc3 med idén att stoppa Sc6 fungerar inte som det är tänkt:

21...Sc6! 22.Lxc6 Tfc8!

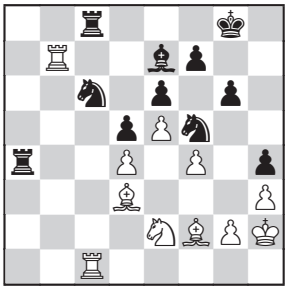
21...Sc6 22.Dd1 Da7

Svart vill gärna byta alla pjäser utom vits dåliga löpare på f2. Tiger vill således att hela damflygeln (Lb5, Sc6, Bb7 och Ba4) byts bort.

23.Kh2

Med facit i hand är det möjligt att detta drag var lite långsamt och att 23.Ld3 borde spelats direkt.

23...Tfc8 24.Ld3 Dxa4 25.Dxa4 Txa4 26.Txb7

Tiger har nu en liten strategisk fördel. Han har inte bara bättre löpare utan även bättre bondestruktur. Svart har en svag bonde på h4 och vit en svag bonde på d4. Om svarts svaga bonde faller skulle det dock inte innebära så mycket, det är bara en kantbonde, men om vits svaga bonde faller skulle det vara katastrof. Som kompensation för sin strategiska nackdel har dock Jonny ett litet initiativet. För tillfället måste svart ta hänsyn till spiken längs c-linjen.

26...Kg7

26...Taa8 med idén att bryta bindningen på c-linjen, såg ut som det normala draget. Det fungerar också taktiskt efter 27.Lxf5 gxf5 28.Txc6 Txc6 29.Txe7 Tc2.

27.Lb5

Om vit någon gång slår med löparen på f5 tar svart alltid tillbaka med g-bonden, eftersom garderingen på d5-bonden måste bibehållas.

27...Ta2

27...Tb4 var en annan möjlighet. Båda slagen på c6 innebär endast avbyten och tydliggör svarts strategiska fördel: 28.Lxc6 (28.Txc6 Txb5!) 28...Txc6! 29.Txb4 Txc1. Istället för att slå på c6 skulle dock Hector ha spelat ett lugnt drag.

28.Lg1 Td2 29.Lf2 Ta2

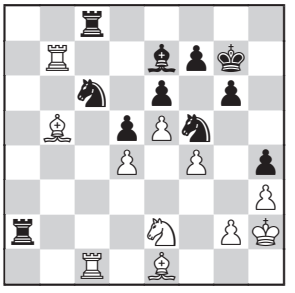

FOTO: Calle Erlandsson

Emanuel Berg

Att Tiger går fram och tillbaka förklaras nog mest av att han hade lite tid. I Sigeman-turneringen ett par månader tidigare stod han fint mot Jonny fram tills tidsnöden, men gick då på ett trix och förlorade hela poängen (se TfS 2/2010).

30.Le1

Med tanke på partiställningen var Jonny säkert nöjd med remi, men han behövde vinna för att ha chans att bli svensk mästare.

30...La3!

Nu blir vit ordentligt pressad.

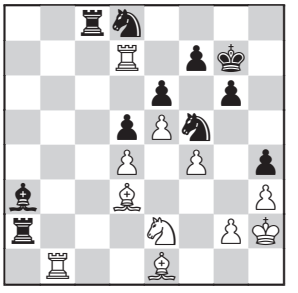
31.Td1 Sd8

Paradoxalt nog är svarts bästa drag att byta löpare med 31... Lb4!. Efter bytet, 32.Lxb4 (32. Lxc6 Txc6 33.Sc1 Ta1 är också klart bättre för svart) 32... Sxb4, kan svart spela Tcc2 och infiltrera längs andra raden.

32.Td7 Se3?!

Springaren på f5 är svarts bästa pjäs, och det fanns ingen anledning att flytta den. Nu tappar Tiger ett tempo.

33.Tb1 Sf5 34.Ld3

34...Txe2!?

Tiger hade bara sekunder kvar på klockan och valde då att offra kvalitet. I kommentatorsrummet var Tom Wedberg säker: nu vinner Jonny. SM-titeln låg nära till hands. 34...Sc6 såg bättre ut, och svart bör stå lite bättre efter t.ex. 35.Tbb7 Kg8! och det går inte att spela 36.Txf7? på grund av 36...Le7!.

35.Lxe2 Lc1!

Tigers kvalitetsoffer var nog

inte så dåligt ändå. Jag har inte lyckats hitta någon fortsättning för vit som jag är helt nöjd med. 35...Sxd4 36.La6 Ta8 37.Lxh4 vinner för vit.

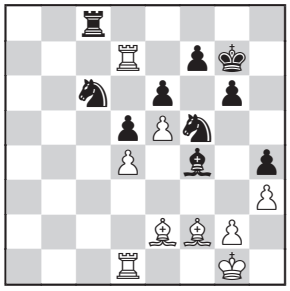
36.Lf2

Vit kan inte gardera f4-bonden eftersom 36.g3 hxg3+ 37.Lxg3 Tc2 ger svart bra motspel.

36...Lxf4+ 37.Kg1 Sc6!

Svart får press på d4-bonden och har sund positionell kompensation.

38.Td1

38.Tbb7 Tf8 ger ingenting för vit, och tappar dessutom d4-bonden.

38...Scxd4!?

Strax före tidskontrollen forcerar Tiger spelet. Det fanns positionella alternativ som t.ex. 38...Lg3.

39.Txd4

39.Lxd4? Sxd4 40.Txd4 Le3+ gafflar kung och torn.

39...Sxd4 40.Lxd4 Tc1+ 41.Kf2 Tb1

I kommentatorsrummet trodde vi först att vit hade goda vinstchanser, till exempel efter tornbyte. Problemet är att det inte går att få fram ett tornbyte, och att svarts torn kommer att jaga vits svartfältare eller kung. Vit måste dessutom tänka på att hålla e5-bonden garderad.

42.Lc3?

Efter att ställningen avvecklats till slutspel vill man gärna använda mycket tid för att formulera långsiktiga planer. Man vill dock ännu hellre göra det på motståndarens betänketid! Det händer därför ofta att man gör ett snabbt drag i början av slutspelet för att sedan hoppas på att motståndaren tar gott om tid på sig. Jonnys drag är inte det bästa. 42.Lg4 hotar e6-bonden och verkar vara det bästa försöket för att komma vidare.

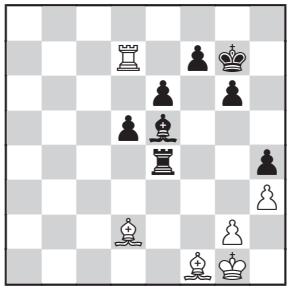
42...Tb3 43.Ld4

Om 43.Tc7 så 43…Lg3+! och vit kan inte gå till tredje raden eftersom löparen på c3 blir spikad och svart därför kan slå på e5. Efter 44.Kg1 Tb1+ 45.Lf1 är vit upplåst.

43...Lg3+ 44.Kg1 Tb1+ 45.Lf1 Tb4

Nu faller e5-bonden.

46.Lc3 Te4 47.Ld2 Lxe5

Om svart lyckas byta svartfältare kan han spela på vinst utan risk. Med löparna kvar på brädet är det farligt att avancera med bönderna, eftersom vit kan få till en kungsattack.

48.Ld3 Ta4 49.Kf1 Ta1+ 50.Kf2 Ta2 51.Ke1 Ta1+ 52.Ke2 Ta2 53.Kd1 Ta1+ 54.Ke2 Ta2 remi

Jag är lite överraskad över Tigers beslut att fullfölja dragupprepningen, då det känns som att endast svart kan försöka vinna.

SM-GRUPPEN 2010			1 2 3 4 5 6 7 8 9 0	
1	Emanuel Berg, Burgsvik Alva SK	2612	– 1 1 ½ ½ 1 ½ ½ 1 ½	6½
2	Jonny Hector, Limhamns SK	2584	0 – ½ 1 1 ½ ½ 1 1 1	6½
3	Tiger Hillarp Persson, Lunds ASK	2538	0 ½ – 1 ½ ½ ½ ½ 1 1	5½
4	Nils Grandelius, Lunds ASK	2505	½ 0 0 – ½ 1 1 ½ 1 1	5½
5	Hans Tikkanen, Lunds ASK	2469	½ 0 ½ ½ – ½ 1 1 0 1	5
6	Stellan Brynell, Limhamns SK	2495	0 ½ ½ 0 ½ – ½ 1 1 1	5
7	Daniel Semcesen, Lunds ASK	2420	½ ½ ½ 0 0 ½ – 1 ½ ½	4
8	Anders Eriksson, Västerås SK	2311	½ 0 ½ ½ 0 0 0 – 1 +	3½
9	Peter Vas, SS Manhem	2305	0 0 0 0 1 0 ½ 0 – ½	2
10	Arash Abdollazadeh Sani, SA Mark	2143	½ 0 0 0 0 0 ½ - ½ –	1½

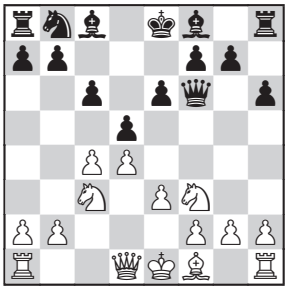
Särskiljning gav Anton segern

Av Axel Smith

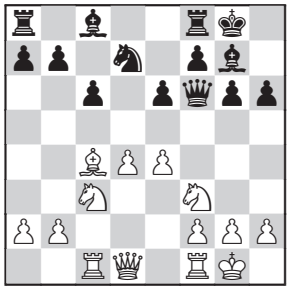
I en rekordstark Mästar-Elit-grupp fick särskiljning avgöra vilka som tog upp-flyttningsplatserna till SM-gruppen. Anton Frisk Kockum vann gruppen före Bengt Lindberg och Erik Blomqvist. Följande parti spelades redan i tredje ronden men kom att få avgörande betydelse för sluttabellen.

□ **Anton Frisk Kockum**
■ **Erik Blomqvist**
🕮 *Semislaviskt* (D43)

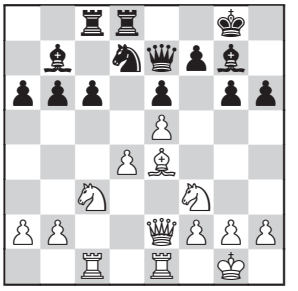
1.d4 d5 2.Sf3 Sf6 3.c4 e6 4.Sc3 c6
Semislaviskt har varit Eriks huvudvapen de senaste åren.
5.Lg5 h6
Moskvavarianten.
6.Lxf6
6.Lh4 g5 7.Lg3 dxc4 8.e4 b5 är ett bondeoffer som varit mycket på modet på elitnivå de senaste åren.
6...Dxf6 7.e3

7...g6
Svart brukar placera löparen på g7, där den inte riskerar att bli avbytt. Svarts huvudsakliga plan är nämligen att behålla löparparet in i slutspelet. Efter t.ex. 7...Le7 kan det hända att damen får ont om plats. Ett alternativ är dock att retirera med damen till d8 och därefter spela Le7, och ett annat alternativ att spela Ld6.
8.Tc1
Jag hade prioriterat andra drag före Tc1.
8...Sd7 9.Ld3 dxc4!
9...Lg7 10.e4 dxc4 (10...dxe4 11.Sxe4 passar inte så bra ihop med Lg7, eftersom springaren nu är på väg mot d6.) tillåter mellandraget 11.e5! med en fördelaktig typställning för vit. Se partifortsättningen.
10.Lxc4 Lg7 11.0–0 0–0 12.e4

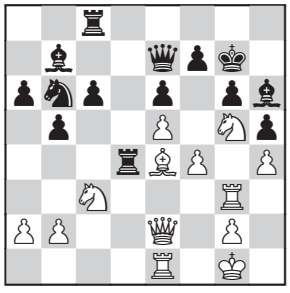

12...Td8?
Topalov är en av dem som spelat detta torndrag, men som jag ser det tillåter det vit att nå en fördelaktig typställning. 12...e5! trodde jag var poängen med att svart slog på c4 redan i nionde draget. Dömer man efter spelade partier på elitnivå har svart inga problem här.
13.e5!
Ger samma bondestruktur i centrum som i partiet Grandelius-Vas. Här är dock vits centrum mindre stabilt eftersom svart fortfarande har en c-bonde att underminera med.
13...De7 14.De2
Vit kommer att spela h4 med idén h5. Om svart själv spelar h5 försöker vit utnyttja g5-fältet. Innan vit kan avancera med h-bonden vill han möjliggöra d4-d5 som svart på c6-c5. Partidraget övergarderar e5-bonden. 14.Te1! var ett bättre drag med samma syfte.
14...b6
14...c5! 15.d5 ser bra ut för vit, men svart har 15...Sxe5! 16.Sxe5 exd5 med dubbelhot på två av vits lätta pjäser. Istället bör vit spela 15.Tfd1 med liten fördel.
15.Tfe1 a6 16.Ld3 Lb7 17.Le4
Ytterligare profylax mot c5-framstöten.
17...Tac8

18.h4!
Äntligen är det dags för detta tematiska bondedrag.
18...h5 19.Tcd1
Tornet står lite bättre på d-linjen än på c-linjen, bland annat eftersom det möjliggör tornlyft längs tredje raden.
19...b5 20.Sg5
Vit utnyttjar g5-fältet, precis som planerat.

20...Lh6 21.f4 Kg7
Vits ställning ser fantastisk ut, med en bonde på e5 som håller svarts damflygel och kungsflygel isolerade från varandra. Nu är frågan hur man ska komma vidare.
22.Td3!
Ett utmärkt sätt att utnyttja terrängfördelen.
22...Sb6 23.Tg3
Att offra d4-bonden är helt korrekt.
23...Txd4?!

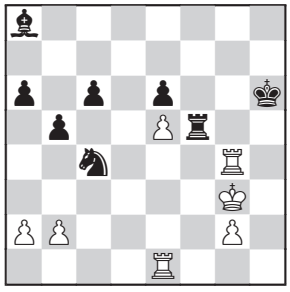
23...Lxg5 var svarts bästa drag, för att undvika det offer som kom i partiet. Erik brukar normalt tillåta de flesta offer, och tar sedan material med gott resultat, men i detta parti är offret lite för starkt.
24.Sxf7! Dxf7
24...Kxf7 håller heller inte efter t.ex. 25.Txg6 Lg7 26.Dxh5 Kf8 27.Te3! med avgörande angrepp för vit.
25.Dxh5!
25.Txg6+ Dxg6 26.Lxg6 Kxg6 undvek Anton med rätta.
25...Txe4
Erik offrar tillbaka en del av materialet men lyckas ändå inte tämja angreppet.
26.Sxe4 Sc4 27.Dg4?
27.Td1! med planen att offra tornet med Td7 var ännu starkare och hade avgjort direkt.
27...Lxf4 28.Sg5
28.Tf1 vinner löparen på f4

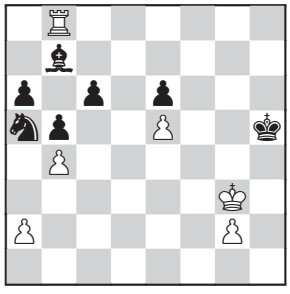
FOTO: Niklas Sidmar

Anton Frisk Kockum

eftersom 28...Tf8 29.Txf4 Dxf4 30.Dxg6+ blir matt.
28...Lxg5 29.Dxg5 Df5 30.h5
Anton har missat några enkla vinster men lyckats hålla i sitt initiativ. Med torn mot två lätta pjäser vill man ofta byta ner till ett slutspel, eftersom tornen är som bäst då brädet är öppet.
30...Dxg5 31.Txg5 Kh6 32.Txg6+ Kxh5 33.Tg7 La8 34.Kf2!
Vit hotar matt och tvingar fram de följande dragen.
34...Kh6 35.Tg4 Tf8+ 36.Kg3 Tf5

37.Th1+!
Nu är tornbyte inte bara strategiskt bra för vit utan det finns också en taktisk poäng.
37...Th5 38.Txh5+ Kxh5 39.Tg8 Lb7 40.Tb8 Sa5 41.b4!

Vit vinner pjäs. Resten är enkelt.
41...c5 42.bxa5 Ld5 43.a3 Kg5 44.Tf8 b4 45.axb4 cxb4 46.Kf2 b3 47.Ke3 b2 48.Tb8 Lxg2 49.Txb2 Ld5 50.Kd4 Kf4 51.Tb6 uppg.

RESULTAT MÄSTAR-ELIT			
1	Anton Frisk Kockum	Örgryte SK	6½
2	Bengt Lindberg	Solna SS	6½
3	Erik Blomqvist	SK Rockaden, St	6½
4	Dan Cramling	SK Passanten	5½
5	Niclas Hjelm	Farsta SK	4½
6	Fredrik Andersson	Upsala ASS	4½
7	Mladen Gajic	Lunds ASK	3½
8	Kaj Engström	SS Luleå	3
9	Josef Ask	Västerviks ASK	3
10	Krister Olsson	Horndals SK	1½

FOTO: Niklas Sidmar

AVGÖRANDE. Minior-SM avgjordes i sista ronden då ledande Tom Rydström (till vänster) besegrade August Ek. Vinsten räckte för att säkra segern med en halv poängs marginal till tvåan Andreas Voutsadakis.

Tom blev yngste mästaren

Fem svenska mästare korades under SM-veckan, och yngst av dem var Tom Rydström från Växjö SK. Efter att bara ha tappat två remier avgjorde han i sista ronden genom att besegra Rockadens August Ek.

– Men det mest avgörande partiet var nog ändå det mot Joakim Mörling i femte ronden. Det kändes på något sätt som finalpartiet, förklarar Tom Rydström.

Tom tävlar för Växjö SK och har de senaste åren tillhört eliten i sin åldersklass. Vid förra årets SM slutade han tvåa i Minior-SM och dessutom har han en tredjeplats och en sjätteplats i Skol-SM de senaste åren.

– Jag tyckte att jag borde vara en av favoriterna och hoppades att jag skulle vinna i år. Och förutom ett parti som jag är missnöjd med tycker jag att jag spelade bra hela turneringen.

– Jag förberedde mig inte på något särskilt sätt inför tävlingen, men veckan före SM var jag med i en lagtävling i Tyskland som pågick fram till ett par dagar före SM. Under tävlingen ägnade jag inte så mycket tid åt förberedelser, det brukar jag faktiskt inte göra, säger Tom Rydström.

Vid sidan av schacket spelar Tom ishockey i Växjö Lakers, något som antyder att schackkarriären skulle kunna vara i fara.

– Ja, egentligen är jag nog bättre i ishockey än jag är i schack. Men jag ska försöka hålla på med både schack och hockey så länge det går, förklarar han.

RESULTAT MINIOR-SM			
1	Tom Rydström	Växjö SK	8
2	Andreas Voutsadakis	SK Rockaden, St	7½
3	Gabriel Svorono	SS Manhem	6½
4	August Ek	SK Rockaden, St	6½
5	Valdemar Stenhammar	Mölndals SK	6½
6	Axel Berglind	SK Rockaden, St	6½
7	Joakim Mörling	Limhamns SK	6
8	Filip Johansson	Mölndals SK	6
9	Martin Jogstad	Eslövs SK	6
10	Robin Waldholm	SK Rockaden, St	6

Dahlstedt och Westerberg tog varsin guldmedalj

FOTO: Niklas Sidmar

Frans Dahlstedt

FOTO: Niklas Sidmar

Jonathan Westerberg

I Kadett-SM spurtade Frans Dahlstedt från Norrköping urstarkt. 5½ poäng på de sex sista ronderna och vinst i det avgörande partiet mot Leo Brodin förde den unge östgöten högst upp i prislistan.

SK Rockadens Jonathan Westerberg säkrade en plats i nästa års SM-grupp genom att vinna Junior-SM. Remi i sista ronden mot Eric Thörn hade räckt, men Westerberg nöjde sig inte med det utan tog hela poängen.

RESULTAT KADETT-SM

1	Frans Dahlstedt	Schack 08	7½
2	Carl Eidenert	SK 33, Enköping	7
3	Leo Brodin	SK Rockaden, St	6½
4	Gabriel Boström	Sollentuna SK	6
5	Viktor Ståhl	Borlänge SK	6
6	Mathias Bjerkliden	SK 33, Enköping	6
7	Egor Norlin	SK Rockaden, St	5½
8	Andreas Lindström	Schack 08	5½
9	A. Holzmann-Ekholm	Majornas SS	5½
10	Lars Åström	Limhamns SK	5½

RESULTAT JUNIOR-SM

1	Jonathan Westerberg	SK Rockaden, St	7½
2	Rasmus Janse	Västerås SK	6½
3	Jonatan Berggren	SK Rockaden, St	5½
4	Philip Lindgren	Limhamns SK	5
5	Eric Vaarala	Horndals SK	5
6	Anders Pettersson	SS Gambit	4½
7	Harald Berggren Torell	SS Manhem	4
8	Linus Johansson	Limhamns SK	3
9	Eric Thörn	Kristallens SK	3
10	Max Morin	Västerås SK	1

FOTO: Niklas Sidmar

VETERANMÄSTARE. Fyra vinster och fem remier räckte för att Bengt Hammar skulle bli svensk veteranmästare. En av remierna kom mot Magnus Wahlbom i den sjätte ronden.

Bengt blev äldste mästaren

Många snabbremier kännetecknade Veteran-SM, och vinnaren Bengt Hammar hade råd med fem raka halvpoängare i rond fyra till åtta. Resterande fyra partier vann han, vilket gav 6½ poäng och slutseger efter särskiljning på samma poäng som förra årets vinnare Nils Åke Malmdin.

Hammar och Malmdin möttes i den näst sista ronden och spelade remi. I den sista vann båda sina partier som svart, mot Berndt Söderborg respektive Ralph Halleröd.

Veteranmästaren Hammar tävlar för SS Allians från Östergötland, men tillbringar halva året på Barbados i Västindien.

RESULTAT VETERAN-SM			
1	Bengt Hammar	SS Allians	6½
2	Nils Åke Malmdin	Sundsvalls SS	6½
3	Gunnar Andersson	Nyköpings ASK	6
4	Magnus Wahlbom	Rödeby SK	6
5	Bo H.T. Eriksson	Eskilstuna SK	5
6	Ralph Halleröd	Wasa SK	5
7	Uno Axelsson	SK Kamraterna	5
8	Per-Ove Hesselborn	Kristallens SK	5
9	Felix Nordström	Wasa SK	5
10	Göran Andersson	SS Manhem	4½

Resultat SM i Lund 2010

FOTO: Niklas Sidmar

Oskar von Bahr

FOTO: Niklas Sidmar

Jakob Flyckt

JUNIORKVAL			
1	Fredrik Hansson	Lunds ASK	8
2	Emil Sjöholm	SK Framåt	8
3	David Ahrner	SS Luleå	6½
4	Axel Tiger-Norqvist	Horndals SK	6
5	John Rådberg	Ljungby SK	5½

VETERAN ALLMÄN			
1	Åke Sandklef	Åstorps SS	5½
2	Bengt Wahlund	Wasa SK	5½
3	Tomas Carnstam	Lunds ASK	5½
4	Kent Jägerflod	SK Kamraterna	5
5	Robert Danielsson	SK Passanten	5

MÄSTARKLASSEN			
1	Oskar von Bahr	Kungstornets SK	6
2	Peter Collett	Wasa SK	6
3	Göran Åström	Wasa SK	5
4	Anders Wengholm	Alingsås SS	5
5	Jan Lundin	Karlskoga SK	5

KLASS I (gruppsegrare)			
I:1	Emilia Horn	Kristallens SK	6
I:2	Adam Brzezinski	Oves SK	6½
I:3	Fredrik Palmqvist	Stockholms SS	6
I:4	Seved Nylund	Upsala ASS	5
I:5	Olof Gustafsson	Aneby SK	5½
I:6	Jakob Flyckt	Jönk.-Husk. SK	5
I:7	Simon Ottosson	Hässleholms SK	5

KLASS II (gruppsegrare)			
II:1	Mats Amnell	Gävle SA	5½
II:2	Ola Westerlund	SK Kamraterna	4½
II:3	Niklas Persson	Lunds ASK	5½
II:4	Jonas Arvidsson	Upsala ASS	5
II:5	Lennart Uvhagen	Uddebo SK	5½
II:6	Bengt Gällmo	Visby SK	5
II:7	Görgen Andersson	K-H Alliansen -72	6½
II:8	Göran Lindh	Heby SS	5½
II:9	Philip Aldebert	Ölands SS	5½

KLASS III (gruppsegrare)			
III:1	Håkan Warston	SS Manhem	5
III:2	Jesper Wallentin	Oves SK	6
III:3	Tobias Larsson	Stockholms SS	5½
III:4	Jan Eriksson	Ervalla SS	5
III:5	Nina Blazekovic	SK Rockaden, St	5½
III:6	Magnus Olsson	Linköpings ASS	5
III:7	Anders Åström	Bodens SK	5
III:8	Linn Olsson	En Passant	6
III:9	Roger Bengtsson	Oves SK	6
III:10	Björn Perneborn	Falköpings SS	5
III:11	Anders Mattsson	Borås-Fristad SK	6½
III:12	Jan Larsson	Malmö AS	5
III:13	Anders Lindén	Örebro SS	6½

KLASS IV (gruppsegrare)			
IV:1	Ingemar Lundström	Eslövs SK	6

Här spelas SM 2011

I Lund arrangerades Schack-SM för första gången på 36 år. Nästa SM-ort har väntat ännu längre. Inte sedan 1959 har tävlingen spelats i Västerås.

– Visst har det varit på tapeten tidigare, men vi har inte riktigt vågat ta på oss arrangemanget. De senaste åren har vi arrangerat fler och fler tävlingar av olika slag och nu känner vi att vi klarar av ett SM, förklarar Västerås SK:s ordförande André Nilsson.

Det var när Sveriges Schackförbund beslutade om det nya SM-formatet som Västerås SK på allvar började undersöka möjligheterna att få SM till staden. En av landets största städer, dessutom med en synnerligen aktiv schackklubb, borde passa perfekt för arrangemanget, tycker André Nilsson.

– Vi kände att det vore skandal om en stor klubb som VSK inte kan arrangera SM, alla måste vara med och dra sitt strå till stacken. Den sista pusselbiten var när vi såg lokalerna där SM ska spelas. Vi tyckte direkt att de var som gjorda för Schack-SM, säger han.

Spellokal blir hypermoderna Aros Congress Center mitt i centrala Västerås. Lokalerna är luftkonditionerade, så även med årets väderförutsättningar ska det gå att spela i behaglig miljö. I planeringen räknade man med 500–600 deltagare, men efter att ha sett det höga deltagandet i Lund bokade man snabbt ytterligare utrymmen, och nu hoppas man på en liknande anstormning nästa sommar.

SM 2011 spelas något senare än vanligt och går av stapeln 16–24 juli. Orsaken är den gigantiska motorträffen Power Meet, som slukar allt som finns i form av hotellrum, vandrarhem och camping.

Några stora ändringar i formatet blir det inte frågan om till 2011, utan det troliga är att SM spelas enligt i stort sett samma mall som i Lund.

– Vi har diskuterat att förändra Weekend-turneringen och exempelvis försöka göra den sanktionerad, men det finns både fördelar och nackdelar med det och vi lutar nog åt att inte göra några större ändringar jämfört med Lund.

För den som vill utforska SM-staden Västerås i förväg finns det goda möjligheter. I september spelas andra upplagan av Västerås Open, där arrangörerna räknar med över 150 deltagare. I vår kommer sedan Västerås att vara värd för det stora slutsammandraget i Elitserien och Superettan då de tre avslutande ronderna spelas.

– Det blir mycket Västerås, men jag tror inte att det är någon risk att spelarna tröttnar. Och för oss är det bara fördelar med att ha flera arrangemang. Man knyter värdefulla kontakter med hotell, restauranger och andra näringsidkare och blir mer rutinerad som arrangör, menar André Nilsson.

Västerås Open

24–26 september 2010

Spelplats Växhuset, Viktor Larssons plats, Västerås. Spellokalen ligger mitt i stan, tvärs över gatan från spelarhotellen och på bekvämt gångavstånd från järnvägsstationen.

Spelform 8 ronder modifierad schweizer. Rond 1–4: 20 min per spelare. Rond 5–8: 90 minuter per parti + 30 sekunder per drag. Turneringen är Elo-registrerad.

Program

Fredag 24/9	Personlig anmälan 17.00–18.00			
	Rond 1: 18.30	Rond 2: 19.20	Rond 3: 20.10	Rond 4: 21.00
Lördag 25/9	Rond 5: 10.00	Rond 6: 15.00		
Söndag 26/9	Rond 7: 09.00	Rond 8: 14.00		
	Prisutdelning ca 18.20			

Priser 1:a 8 000 kr 2:a 5 000 kr 3:e 3 000 kr 4:e 2 000 kr 5:e 1 000 kr
Ratingpriser à 1 200 kr i grupper om ca 12 spelare.
Priser à 500 kr till bästa dam, veteran (född 1/1 1950 eller tidigare), junior (född 1990–) och kadett (född 1994–).

Startavgift 375 kr för seniorer, 275 kr för juniorer (födda 1990 eller senare). GM och IM fri startavgift.

Anmälan Mejla **anmalan@vasterasschack.se** med namn, klubb och rating.
Startavgiften sätts in på Västerås SK:s bankgiro 5579-4937 senast den 17 september. Ange namn! Vid betalning på plats tar vi ut en avgift om 25 kronor.

Logi Hotell Arkad och Hotel Esplanade erbjuder förmånliga priser:
enkelrum 495 kr, dubbelrum 695 kr, 3-bäddsrum 795 kr, 3-bäddsrum med pentry 895 kr, svit 4 personer med pentry 1 095 kr, svit 5 personer med pentry 1 195 kr.
Priserna gäller per rum och natt inklusive frukost. Använd koden "SCHACK" när ni bokar.

Hotell Arkad: **www.hotellarkad.se**, tel. 021-12 04 80
Hotel Esplanade: **www.esplanade.acc.se**, tel. 021-10 12 00

Information Mats Sjödin, tel. 070-776 04 63, e-post **kansli@vasterasschack.se**.
Västerås Schackklubbs hemsida: **www.vasterasschack.se**.

Välkomna till Västerås!

VÄSTERÅS SCHACKKLUBB

PORTRÄTTET

Skånsk mumie tar över ordförandeklubban

Av Niklas Sidmar

Han är internationell domare, började spela schack i sjuårsåldern, var med och bildade SK Mumien 2004 och blev invald i Sveriges Schackförbunds styrelse för två år sedan. Vid kongressen i Lund i somras valdes Anil Surender från Malmö till förbundets nye ordförande, efter avgående Ari Ziegler.

Anil är född och uppvuxen i Landskrona men rötterna är, som namnet antyder, indiska. Föräldrarna flyttade till Sverige när de gifte sig, eftersom pappan, som varit i Sverige en del som ung, ville tillbaka.

– Som barn var jag mycket i Indien, familjen åkte dit varje år. Numera har jag inte så mycket anknytning till landet, det är mamma som håller kontakt med släkten, men det är mer än tio år sedan jag var där, förklarar han.

Idag bor han i Malmö och arbetar på Sony Ericsson i Lund. Arbetsuppgifterna har med mobiltelefoner att göra och ”teknisk kravställning” är den mest begripliga frasen i den förklaring som han ger.

– När jag försöker vara tydligare än så blir det bara fel, så det får nog räcka …

Schackkarriären inleddes i Landskrona SK, som på åttiotalet hade en stabil ungdomsverksamhet under ledning av Lars Persson. Så småningom gick Anil över till LASK, som hade lite seriösare ungdomsträning, och därefter gick det som för många andra när studierna tar överhanden.

– Jag var inte alls sugen på schack längre, så jag gjorde ett uppehåll medan jag studerade på universitetet. Många av dem som jag spelat med slutade också, men så småningom vaknade intresset hos flera av oss igen och vi bestämde oss för att starta SK Mumien.

– Vi var väl inte riktigt nöjda med det utbud som fanns just då, utan vi ville ha en klubb som fokuserade på breddspelare och träffades någon gång i veckan. I Lund och Malmö är mumie ett vanligt uttryck för en medelmåttig klubbspelare som inte gör några framsteg. Vi tyckte att det var ett passande namn.

Någon hård satsning på schackkarriären har det inte blivit sedan dess. Anil tävlar sparsamt och när han gör det tävlar han för Mumien, som numera egentligen bara existerar på pappret. De första åren hade klubben ett trettiotal medlemmar, en egen lokal och ett lag i allsvenska serien. Men trots namnet är Anil noga med att påpeka att Mumien inte är helt död.

– Nej, vi planerar fortfarande för den stora comebacken. Det skulle nog inte vara så svårt att samla ihop ett gäng igen, och det kommer vi säkert att göra någon gång i framtiden. Men när det blir vet jag inte, säger han.

– Själv spelade jag mitt senaste långparti den 30 december 2008. Men det är inte så att jag har tröttnat, jag saknar spelandet och hoppas att det ska bli lite mer tid till spel trots ordförandeuppdraget. Ambitionen just nu är i alla fall att ställa upp i SM i Västerås nästa sommar.

De senaste åren är det istället framför allt som schackdomare Anil har engagerat sig, och i höst har han sitt nästa stora domaruppdrag när han är uttagen till OS i Sibirien. Från den första domarinsatsen på en lokal skoltävling i Malmö för ungefär fem år sedan har utvecklingen gått snabbt, och de senaste åren har Anil varit domare i Sigemanturneringen, Politiken Cup och Corus.

– Ja, jag började ganska tidigt att döma i Sigemanturneringen och sedan var det samarbetet mellan den tävlingen och Corus som gjorde att jag fick chansen i Wijk aan Zee. Först fick jag en praktikplats när de införde en extragrupp 2008 och sedan blev det en vakans när en av domarna slutade. Ett uppdrag i Corus har man mer eller mindre på livstid så jag hade lite tur som kom in i precis rätt ögonblick.

"Ett uppdrag i Corus har man mer eller mindre på livstid så jag hade lite tur som kom in i exakt rätt ögonblick."

Förutsättningarna för en schackdomare varierar mycket kraftigt. I Sigemanturneringen arbetar alla ideellt, men i större tävlingar som Politiken

FOTO: Calle Erlandsson

SKÅNSK TRIO. Johan Berntsen, Anil Surender och Johan Sigeman under Corus 2010.

Cup är domarna arvoderade och i Corus är domararvodena jämförbara med de lägre rankade stormästarnas ersättningar.

– Men det ekonomiska är förstås inte det viktiga, utan det som styr vilka domaruppdrag jag tar är snarare vad som går att kombinera med jobbet och när jag har möjlighet att ta semester.

– Det som tilltalar mig med att vara domare är nog framför allt att vara en del av tävlingar som jag aldrig skulle kunna uppleva som spelare och få chansen att följa elitschack på nära håll. Domaruppdragen har också gett mig möjlighet att resa och att träffa människor som jag inte skulle ha träffat annars. Så egentligen är det mer allt runt omkring som tilltalar mig än själva dömandet. Men samtidigt har jag ett intresse för regel- och domarfrågor, annars hade jag nog varvat ner för länge sen.

– En tävling som Corus är en fantastisk upplevelse även utanför det rent schackliga. Då är man nästan helt frikopplad från resten av världen under två och en halv vecka. Det blir faktiskt lite av en chock att komma tillbaka till det vanliga livet.

Mest aktuell är förstås Anil Surender som ny ordförande i Sveriges Schackförbund. Redan inför förra året antydde Ari Ziegler att han ville avgå som ordförande, och efter kongressen i Kungsör 2009 gjorde han klart att det här året var hans sista. Anil nämndes tidigt som en tänkbar ordförandekandidat, men var länge tveksam till om han var intresserad.

"När man tillträder som ny ledare är det naturligt att tillsätta de nyckelpersoner som man har förtroende för."

– Jag talade med flera i styrelsen som tyckte att jag borde ställa upp, och i slutet av 2009 hade jag

ett samtal med valberedningen, som sonderade terrängen. Jag var heller inte alls redo att ta något beslut då, utan kände att jag behövde tänka igenom saken ordentligt. Jag var osäker på om jag hade den tid och den motivation som krävs, och även på om jag var rätt person för uppdraget.

När tiden gick utan att någon konkret förfrågan kom började Anil koppla bort tanken på ordförandeposten, och när frågan till slut ställdes blev han överraskad.

– Ja, men när jag fick frågan hade jag redan tänkt igenom situationen ordentligt och jag hade sedan tidigare i princip bestämt mig för att tacka ja, så i det läget behövde jag ingen betänketid. Det som var avgörande för mitt beslut var nog det starka stöd som jag kände från övriga i styrelsen, hade det inte varit för det hade jag antagligen tackat nej.

Under de två åren som styrelseledamot har Anil varit ordförande i Tävlingskommittén, ett uppdrag som har varit ganska intensivt. De två första ärendena var två stora frågor, som dessutom i viss mån var heta potatisar: det uteblivna Lag-EM-deltagandet 2009 och den inte helt okontroversiella förändringen av SM-formatet som beslutades våren 2009 och genomfördes till sommarens tävlingar i Lund.

– Beslutet om att inte delta i Lag-EM ledde till en försämrad relation till elitspelarna, men jag tycker att den har förbättrats successivt sedan dess och jag hoppas att det ska fortsätta så. När det gäller SM var vi tvungna att göra något för att få intresserade arrangörer igen och TK utredde frågan noga under hösten 2008.

Efter två år som TK-ordförande är det dags för Anil att ta ett större grepp, något som han ser fram emot. Någon rädsla för att ta itu med känsliga frågor eller svåra beslut har han inte visat och hans första åtgärd som ordförande var att förändra styrelsens kommittéstruktur och arbetssätt, något som inte har mottagits positivt av alla. Redan i våras fick han uppdraget att se över organisationen för att förhoppningsvis kunna effektivisera styrelsearbetet. De två huvudsakliga slutsatserna var att antalet ledamöter i styrelsen behövde minskas och att SSF borde ha färre och mer logiskt indelade kommittéer.

Den nya kommittéstrukturen klubbades igenom på den nya styrelsens första möte och innebar också att flera kommittéordföranden och andra nyckelpersoner byttes ut.

FOTO: Niklas Sidmar

ELITSERIEDOMARE. Det är framför allt som domare Anil har varit aktiv de senaste åren. Här under Elitseriesammandraget i Täby 2009.

– När man tillträder som ny ledare är det naturligt att tillsätta de nyckelpersoner som man har förtroende för och det blir förstås inte lika uppskattat av alla. Men jag har haft fortlöpande samtal med alla i styrelsen och känt ett stort stöd för alla de aktioner och ändringar som har gjorts.

Under den närmaste tiden är det viktigaste att få igång den nya styrelsen utan att tappa tempo på grund av förändringarna. På längre sikt har arbetet med att bygga upp svenskt schack från grunden inletts, med den växande Schackfyran och det nystartade Skolklubbsprojektet i fokus. Fortfarande finns dock områden där det återstår en del att göra.

– Vi har inte lyckats fånga upp internetschacket ännu, och vi behöver göra något åt bortfallet när det gäller vuxna breddspelare. Dessutom skulle jag vilja att man gjorde en insats på damsidan, både för att få fler tjejer att börja spela schack och för att få dem som spelar att fortsätta längre.

SOLSTADSTRÄFFEN 2010

Spelplats	Hotell Gustaf Fröding, Höjdgatan 3, 654 68 Karlstad
Tid	5–6 nov 2010. Personlig anmälan senast 12.30 på lördagen.
Logi	Hotellet erbjuder: Enkelrum: 460 kr, Dubbelrum: 360 kr/person. Bokning sker direkt till hotellet på tel. 054-67 00 00.
Spelform	Indelning efter rating i grupper om högst 22 spelare i varje grupp. Bergers system tillämpas med 15 minuter per spelare och parti.
Priser (lägst)	Grupp 1: 1. 2 000, 2. 1 500, 3. 800 och 4. 600 kr Grupp 2: 1. 1 500, 2. 1 000, 3. 800 och 4. 600 kr Grupp 3–4: 1. 1 500, 2. 1 000, 3. 600 och 4. 400 kr Prispengar delas vid lika poäng.
Startavgift	300 kr för vuxna. Kadetter (högst 16 år) betalar 200 kr.
Anmälan	Sätt in startavgiften på Karlstads AS plusgiro 88 41 40-5 senast den 1 november. Ange namn, klubb och din rating på talongen. Kadetter anger också födelseår. Anmälan kan också göras via mail till: bo.hedlund@medicit.se. Betala då kontant vid anmälan.
Information	Bo Hedlund, bo.hedlund@medicit.se, Tel: 054–83 64 08, eller 070–719 04 96 Tapio Tikkanen, tapio.tikkanen@schack.se Mer information på hemsidan: http://www.chess-karlstad.se

VÄLKOMNA TILL KARLSTAD!

Riltonfonden söker stipendiater

Doktor Tore Riltons fond delar årligen ut medaljer med tillhörande penningstipendier till ungdomsledare i Sverige som gjort synnerligen värdefulla insatser för svenskt ungdomsschack.

Runt om i Sverige finns många ungdomsledare som verkligen är värda en extra uppmuntran. Det är emellertid omöjligt för Riltonfonden att ha en fullständig överblick och därför sker samråd med Sveriges Schackförbund innan beslut fattas.

Arbetsordningen är följande:

- Riltonfonden annonserar i TfS och på Sveriges Schackförbunds hemsida om möjligheten för distrikt och föreningar att föreslå lämpliga ungdomsledare för nämnda utmärkelser ur Riltonfonden.
- Förslaget sändes snarast, dock senast 1 januari 2011, till:
  Stiftelsen Doktor Tore Riltons Fond
  Att: Lars-Jonas Kjellberg
  Skandinaviska Enskilda Banken
  405 04 Göteborg
- En sammanställning av inkomna förslag sändes därefter för yttrande till Sveriges Schackförbund.
- Riltonfonden fattar beslut vid sitt aprilmöte.
- Utmärkelserna delas ut vid SSF-kongressen i Västerås 2011.

Välkomna med Era förslag!

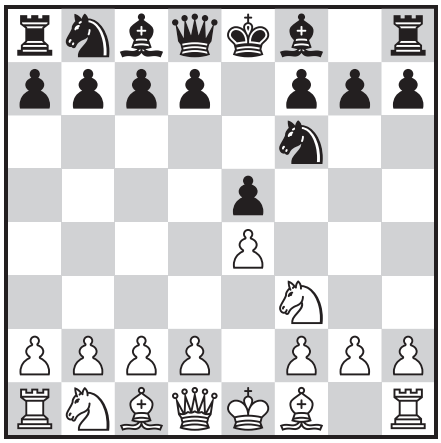
Aris

Spelöppningsskola

Av Ari Ziegler

RYSKT del 3

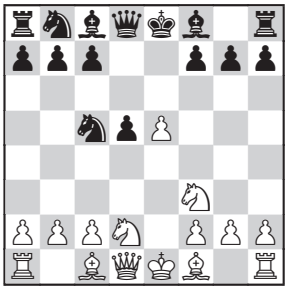
1.e4 e5 2.Sf3 Sf6

I nummer 1 och 2/2010 inleddes artikeln om Ryskt som fortsätter här. Partierna är från Corus 2010 när inget annat anges.

□ **Nigel Short**
■ **Vladimir Kramnik**

1.e4 e5 2.Sf3 Sf6 3.d4 Sxe4 4.dxe5 d5 5.Sbd2 Sc5

Här rekommenderar Janjgava i sin bok *Petroff Defence* från 2001 draget 5...Sxd2. Han menar att svart har enklast väg till utjämning nu. Vit får visserligen en liten tidsfördel, men svart kan utveckla sina pjäser harmoniskt: 6.Lxd2 Le7 7.Ld3 c5 8.c4. (Annars blir det för lätt för svart. 8...Sc6 9.cxd5 Dxd5 10.De2 Lg4 11.Le4 De6 med lika spel.)

6.a3

Teoretisk världsnyhet! Här spelas annars vanligen 6.Sb3. Vi får då en ställning där svart ställs inför en rad små positionella beslut, vilket förhoppningsvis (enligt vitspelaren) skall leda till att han går vilse. Låt oss se hur enkelt man kan få problem:

a) 6...Sxb3 ser harmlöst ut, men faktum är vit har en liten fördel här. A-linjen blir ytterligare ett litet orosmoment som lätt kan underskattas enligt Kasimdzjanov i hans video om Ryskt. 7.axb3 med liten vit fördel.

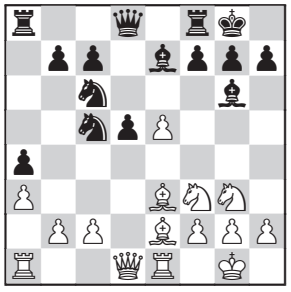
b) 6...Se6 7.Sbd4 Sxd4 8.Sxd4 Le7 9.Ld3 c5 10.Sf5 Lxf5 (10...0–0? 11.Sxg7 Kxg7 12.Dh5 Th8 13.Lh6+ Kg8 14.e6! fxe6 15.Dg4+ Kf7 16.Dg7+, Gasjimov-Gelfand, World Cup 2009. Detta är egentligen osannolikt! Gelfand förlorar i blott 16 drag!) 11.Lxf5 g6 12.Lh3 Sc6 13.0–0 0–0 och det är vit som håller i taktpinnen. Han kan spela det prosaiska 14.Te1 eller det mer äventyrliga 14.e6.

c) 6...Lg4 ser ju attraktivt ut, men om man spelar ut några drag så är kanske svart inte så glad. 7.Le3 Se6 8.h3 Lh5 9.g4 Lg6 10.De2 c6 11.0–0–0 och nu hotar vits kungsflygelbönder att välla över svart likt en lavin. Vit kan ta det lugnt också, men då är det svårt att räkna med någon fördel: 6.Le2 Le7 7.0–0 0–0 8.Sb3 Sxb3 9.axb3 c5 10.c3 Sc6 11.Lf4 Lf5 12.Ld3 Dd7 13.Te1 Tad8 14.h3 h6 15.Lg3 Lxd3 16.Dxd3 De6 17.Tad1 d4 18.Db5 dxc3 19.bxc3 Txd1 20.Txd1 b6 21.Da4, Negi –Giri, Wijk aan Zee 2010 .

6...a5

Kramnik fick alltså tänka själv här. Han kom kanske fram till att b2-b4 följt av Lb2 var ett hot: 6...Le7 7.b4 Sa4 8.c4 Sb6 9.c5 med en liten fördel för vit.

7.Le2 Le7 8.0–0 0–0 9.Te1 Sc6 10.Sf1 Lf5 11.Sg3 Lg6 12.Le3 a4

Short har utvecklat sig på enklast möjligaste sätt. Tack vare svarts senaste drag kan han irritera svart en smula.

13.Lb5 Sa5

Det verkar som om Kramnik har utvecklat någon slags vurm för det här draget. Även i partiet mot Anand var kantspringardraget kanske starten på senare problem.

14.Sd4 c6 15.Lf1 f6?! 16.exf6

16.e6 f5 (16...Se4 17.Dg4 Sxg3 18.hxg3 f5 19.Df4 c5 20.Sb5 d4 21.Ld2 b6 22.Ld3 Tc8 23.Tac1 Le8 24.Te5 c4 25.Lf1 Sc6 26.Txf5 Txf5 27.Dxf5 Sa5 28.Lb4 Tc5 29.Lxc5 bxc5 30.Sc3 dxc3 31.bxc3 och om någon kan vinna så är det vit.) 17.Df3 f4 18.Lxf4 Db6 19.De3 med en liten fördel för vit.

16...Lxf6 17.Sxc6

Varför inte?

17...bxc6 18.Lxc5 Te8 19.Dd2 Txe1 20.Txe1 Sc4 21.Lxc4 dxc4 22.Db4 c3 23.bxc3 Dd2 24.Dc4+ Kh8 25.Te2 Dd1+ 26.Sf1 Lxc3 27.h3 Td8 28.Te3 Ld2 29.Tf3

29.Te5 med klar fördel för vit.

29...Lg5 30.Dxa4?

30.h4 Lh6 31.Le7 Tb8 32.Dxc6 Dxc2 33.Dd6 Tg8 34.Sg3 och vit vinner.

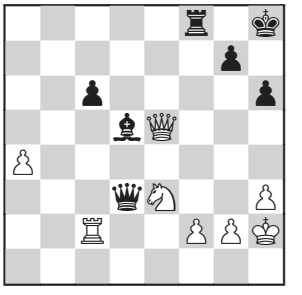
30...Lxc2 31.Da5 h6 32.Le3 Lxe3?!

32...Lf6! med lika spel.

33.Txe3 Dd4 34.Tc3 Le4 35.Se3 Dd2 36.De5 Tf8 37.Kh2 Ld5

Om 37...Dxf2 så 38.Dxe4.

38.Tc2 Dd3 39.a4

Vit bör egentligen vinna den här ställningen.

39...Dg6 40.Tb2 Te8?!

40...Kh7 var bättre.

41.Tb8 Txb8 42.Dxb8+ Lg8 43.De5

43.a5 Dd3 44.Db6 vinner enkelt (bonden går i dam). Det är mycket svårt att förstå att Short sjabblar bort den här ställningen. En normalgod 21–spelare hade fixat biffen.

43...Df7 44.Sf5 Da7 45.a5 c5 46.f4 La2 47.a6??

Rätt var 47.h4. Om man absolut inte vill ta en ny dam så är h4-h5 med hotet Se7-g6, eller De7 ett bra alternativ till textdraget: 47...Kh7 48.h5 Lb3 49.a6 La2 (49...Lc4 50.De4 Dxa6 [50...Lxa6 51.Sxh6+ Kh8 52.De8+ Kh7 53.Dg8+ Kxh6 54.Dh8 matt] 51.Se7+ Kh8 52.Sg6+ Kh7 53.Se5+ Kg8 54.Sxc4) 50.De7.

47...Lc4 48.Sxh6?

Bättre var 48.Sxg7 Dxg7 49.a7! Ld5 50.Dxd5 Dxa7 51.Dd6 Kg7 52.f5 med vinst för vit.

48...Dxa6 49.Sf5 Df6 50.Dxc5 Le6!

Nu har Kramnik börjat hoppas igen.

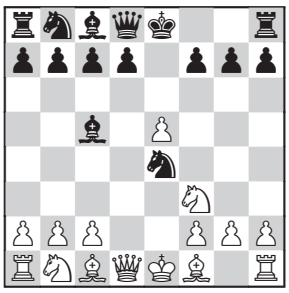
51.g4 Lxf5 52.Dxf5

52.gxf5 blir också remi: 52...Db2+ 53.Kg3 Db3+ 54.Kh4 Df3 55.Dd4 Kh7 56.Dd2.

52...Db2+ 53.Kg3 Dc3+ 54.Kh4 De1+ 55.Kh5 De8+ 56.Dg6 De3 57.Kg5 De7+ 58.Kh5 De3 59.Df7 Dxh3+ 60.Kg5 Dh6+ 61.Kf5 g6+ 62.Ke5 Dg5+ 63.fxg5 remi

□ **Nigel Short**
■ **Jan Smeets**

1.e4 e5 2.Sf3 Sf6 3.d4 Sxe4 4.dxe5 Lc5

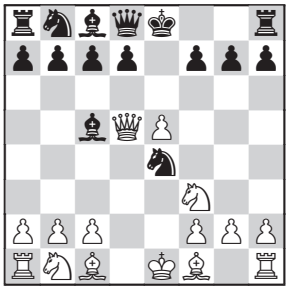

Anses var mycket riskabelt för svart. Men med hjälp av modern datoranalys går det att visa att draget i högsta grad är spelbart.

5.Lc4

Om man inte gillar risker skall man nog ta och spela 5.Le3 här och sikta in sig på en snar remi, t.ex. 5...Lxe3 6.fxe3 d5 7.exd6 Sxd6 med lika spel.

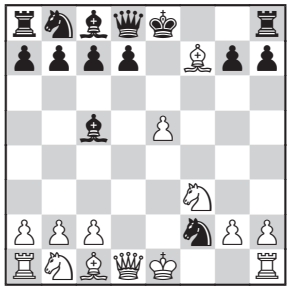
Vid sidan om 5.Lc4 ser man också 5.Dd5:

analys

5...Lxf2+ 6.Kd1 (6.Ke2 f5 7.Sc3 c6 8.Dd3 Sxc3+ 9.bxc3 Lc5 och vits kompensation är inte uppenbar.) 6...f5 7.Lc4 (7.Sc3 c6 8.Dd3 De7 9.Sxe4 fxe4 10.Dxe4 d5 11.De2 Lb6 12.Lg5 De6 13.Kd2 0–0 14.Te1 Dg4 och vit har en bit kvar till komp.) 7...De7 8.Sc3 c6 9.Dd3 Lc5 10.Tf1 b5 11.Lb3 a5 (11...Sf2+ 12.Txf2 Lxf2 13.Dxf5 Sa6 14.Dh5+ g6 15.Dh6 och vit har komp för kvaliteten.) 12.a3 a4 13.La2 Sa6 14.g4! (14.Sxe4 fxe4 15.Dxe4 d5 och svart står något bättre.) 14...g6 15.gxf5 gxf5 16.De2! d5 17.exd6 Sxc3+ 18.bxc3 Dxe2+ 19.Kxe2 Lxd6 20.Td1 Lc7 21.Lh6. Vit har ett lätt initiativ samt bättre samverkan mellan pjäserna och har därmed kompensation för bonden.

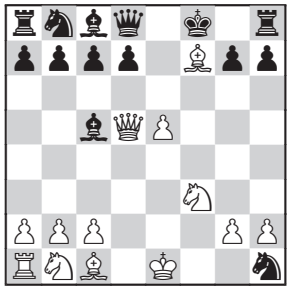
5...Sxf2 6.Lxf7+

Om 6.Dd5 så 6...De7.

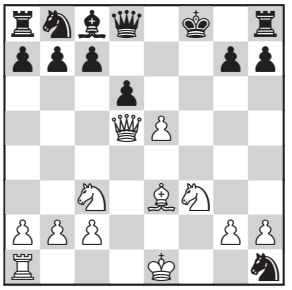
6...Kxf7

eller 6...Kf8 7.Dd5 Sxh1:

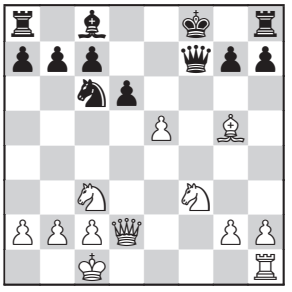
analys

8.Dxc5+ (8.Lh5 rekommenderas av Raetsky och Chetvik i deras bok *Petroff Defence* från 2005: 8...De7 9.Lg5 Lf2+ 10.Ke2 De6 11.Sc3 med oklart spel.) 8...Kxf7 9.Sc3 d6 (9...d5 10.Sxd5 och vit står bättre.) 10.Dd5+ Kf8 (10...Le6 11.Dxb7 Sd7 12.Sg5+ Ke7 13.Sxe6 Kxe6 14.Dd5+ Kf5 15.g4+ Kxg4 16.h3+ Kh5 17.Df7+ Kh4 18.Df4+ Kxh3 19.Df5+ Kh4 20.Se4 med mattspel) 11.Lg5 (11.Le3...

analys

Det är inte säkert att man vill att damen skall få flytta på sig med tempo. 11...Sc6 12.0–0–0 De7 13.Txh1 Le6 14.Db5 med oklart spel.) 11...Dd7 12.0–0–0 Sc6 13.Txh1 Df7 14.Dd2

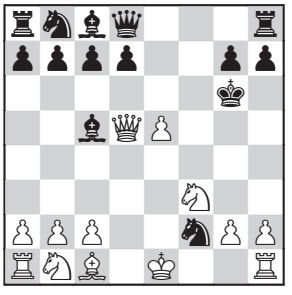

analys

...med oklart spel.

7.Dd5+ Kg6

7...Ke8 8.Tf1 är bra för vit.

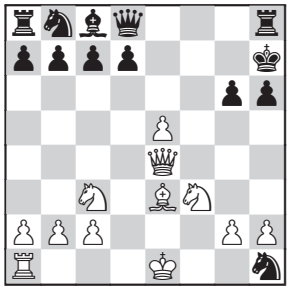

8.Lg5?

a) 8.Tf1 d6 9.Txf2 Lxf2+ 10.Kxf2 h6 11.De4+ (11.Sc3 Sc6 12.Kg1 Dd7 13.Sh4+ Kh7 14.De4+ Kg8 15.Sd5 Dg4 16.Dg6! Med lika spel) 11...Kf7 12.Sc3 Sc6 13.Kg1 Le6 14.Le3 d5 och svart har väl inga större problem.

b) 8.0–0 (Rybka 3.) 8... d6 9.Txf2 Lxf2+ 10.Kxf2 ger dragomkastning till ovan.

c) 8.Dxc5!? Sxh1 9.Sc3 h6 10.Dd5 Kh7 11.De4+ g6 12.Le3

analys

12...d6 13.0–0–0 Sc6 14.exd6 cxd6 15.Df4 Df8 16.Dh4 Kg7 17.Txh1 med kompensation för minuskvalitén för vit.

8...De8

8...Df8 9.Tf1 h6 10.Lh4 c6 11.Dd2 Se4 12.Dd3 Df4 13.Sc3 d5 14.exd6 Lf5 15.g4 Sxc3 16.Dxf5+ Dxf5 17.gxf5+ Kh5 18.bxc3 med lika spel.

9.Sh4+??

9.Tf1 Sa6 10.Txf2 Lxf2+ 11.Kxf2 De6 12.Dd2 h6 13.Le3 Kh7 och svart står bättre.

9...Kxg5 10.Sd2 Kh6?

10...De6 och svart vinner.

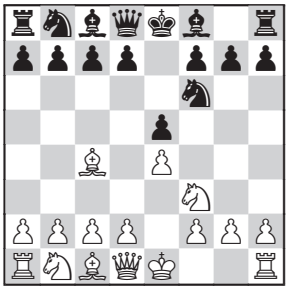
11.Sf5+ Kg6 12.Sh4+ Kh6

12...Kh5 13.Df3+ Sg4 14.h3 Dxe5+ 15.Kf1 Te8 16.hxg4+ Kg5 17.Sf5 vinner för vit.

13.Sf5+ Kg6 14.Sh4+ remi

Vi avslutar med en avart till Ryskt.

1.e4 e5 2.Sf3 Sf6 3.Lc4

Ett modernt sätt att offra bonde i öppningen. Tyvärr är det inte så starkt. Vit hoppas troligen på 3...Sc6 med övergång till t.ex. Preussiskt.

3...Sxe4 4.Sc3 Sxc3 5.dxc3 f6!

Efter detta så har vit inga reella chanser till kompensation. Svarts bönder bildar en kompakt köttmur som är omöjlig att bryta igenom.

6.0–0 Sc6 7.Te1

7.Sh4 g6 8.f4 De7 9.Kh1 d6 10.f5 (10.fxe5 Sxe5 11.Lb3 Le6 12.Le3) 10...Dg7 och vit har kört fast.

7...d6 8.Dd5 De7 9.Le3

Om 9.b4 så 9...Sd8 följt av Le6.

9...Ld7 10.a4 0–0–0 11.b4

11.a5 a6 12.b4 De8! 13.Teb1 Se7 14.Dd2 d5 15.Le2 Lb5 och svart har slagit tillbaka vits attack. Vit har inget att hoppas på.

11...De8! 12.Teb1 Kb8 13.a5 Se7 14.Dd2 d5 15.Le2 c6

Vits angrepp kommer inte att slå igenom eftersom svart näppeligen kommer att tillåta att en linje öppnas. Vit måste tillgripa desperata drag för att om möjligt rubba svart:

16.c4!? d4 17.Sxd4 exd4 18.Dxd4 Sc8 19.a6 Lf5 20.Df4+ De5 21.Ta5 b5

21...Dxf4 22.Lxf4+ Ld6 23.Txf5 är bra för vit.

22.cxb5 Dxf4 23.Lxf4+ Ld6 24.bxc6 Le4

Svart vinner.

Torgschacket i Säffle

Tid	Lördagen den 4 september klockan 12.00.
Plats	Stortorget i Säffle (mitt i stan). Vid regn spelar vi i tält.
Spelform	8 ronder med monradlottning.
Startavgift	Seniorer 100 kr. Juniorer 75 kr.
Anmälan	Senast 2 september per telefon 0533-502 30 eller e-post eldansnas@gmail.com.
Avprickning	Senast klockan 11.30 på speldagen.
Priser	2 000 (samt hederspris) - 1 500 - 1 000 - 500 - 300 Gäller vid minst 40 deltagare. Hederspriser till de främsta spelarna med rating under 1300.

Välkomna till Säffle och "öppna Säfflemästerskapet i blixtschack 2010" en tävling som bara växer och växer och där alla oavsett ålder och spelstyrka kan deltaga. Tävlingen spelas enligt Monrads system och med tidshandikapp i förhållande till ratingtal. Vi har i år ånyo höjt prissummorna för att locka ytterligare deltagare.

Tidshandikapp (ratingskillnad)

0-100 p	7 + 7 min
101-200 p	6 + 8 min
201-400 p	5 + 9 min
401-600 p	4 +10 min
> 600 p	3 +11 min

Tidigare vinnare

2005	Mats Karlsson, Karlstad AS
2006	Kim Nygren. Örebro SS
2007	Björn Särén, Karlstad AS
2008	Lars Madebrink, SK Kamraterna
2009	Kim Nygren, Örebro SS
2010	Kanske du...?

Läs mer på Säffle SK:s hemsida: www.sefflesk.se

Superettan kvar efter omröstning

Från och med säsongen 2011/12 blir det tio lag i Elitserien, och Superettan blir en permanent del av det allsvenska seriesystemet. Det var några av de beslut som fattades när Sveriges Schackförbunds kongress hölls i samband med Schack-SM i Lund.

Årets SSF-kongress hölls i Stadshallen i Lund, under ledning av kommunalrådet Tove Klette, och den fråga som tilldrog sig störst intresse på förhand var kanske den om det allsvenska seriesystemets framtida utseende.

När det nuvarande seriesystemet infördes för tre år sedan fanns ett starkt motstånd mot framför allt Superettan, som upplevdes som ekonomiskt oacceptabel. I Stockholm 2007 beslutade kongressen med knapp marginal att det nya seriesystemet skulle provas i tre år för att därefter utvärderas.

De tre åren har gått och inför årets kongress presenterade styrelsen en sådan utvärdering av kostnader och andra effekter av det nuvarande systemet. Sportsligt sett är de flesta överens om att Superettan har varit ett rejält lyft, och ekonomiskt kan man säga att den dyra Superettan mer än väl har kompenserats av de besparingar som man åstadkommit genom att platta till resten av systemet.

Icke desto mindre presenterades ett alternativt förslag till seriesystem, där Superettan byttes ut mot två division I-serier och nuvarande division I, II och III förvandlades till två divisioner, med flera lag på varje nivå. Detta alternativ skulle enligt uppskattningarna blivit betydligt billigare än det nuvarande, men styrelsen ansåg ändå inte att det var en motiverad förändring, eftersom man då var tvungen att ta bort en hel nivå ur seriesystemet.

Efter omröstning stod det klart att kongressen delade styrelsens bedömning, vilket innebär att det nuvarande seriesystemet blir kvar.

En annan förändring som styrelsen beslutade om i våras var att minska antalet lag i Elitserien till tio. Några av elitserieklubbarna var missnöjda med beslutet som överklagades till kongressen. Kongressen gick även här på styrelsens linje. Det inebär att antalet lag i Elitserien ändras från säsongen 2011/12, och att upp- och nedflyttningsreglerna kommer att anpassas den kommande säsongen.

Från Elitserien kommer tre lag att flyttas ner, och från Superettan går endast ett lag upp i Elitserien. Från Superettan i sin tur flyttas, precis som enligt nuvarande regler, fyra lag ner. Däremot kan bara två lag flyttas upp, och enligt det förslag som nu ligger kommer dessa lag att utses med hjälp av kvalspel mellan de fyra division-ett-segrarna. Det formella beslutet fattas dock vid styrelsens sammanträde i september.

– Alternativet skulle vara att sex lag av tio i Superettan åker ur, och vi anser inte att det skulle vara rimligt att ett lag som kommer på övre halvan i en serie flyttas ner, förklarar Håkan Winfridsson, ordförande i den nya Tävlings- och Regelkommittén som från och med kommande säsong har ansvaret även för allsvenska serien.

Även längre ner i seriesystemet kommer upp- och nedflyttningsbestämmelserna att påverkas under den kommande säsongen. Som vanligt skickas de definitiva tävlingsbestämmelserna ut i mitten av september. Från säsongen 2011/12 är det sedan meningen att nuvarande upp- och nedflyttningsregler återigen gäller.

Höjd medlemsavgift godkändes

Inför kongressen hade styrelsen lagt en proposition om ändring av medlemsavgiften för seniorer, som man ville höja från 120 kr till 140. Syftet är att minska graden av bidragsberoende, och argumentet köptes av kongressen, som godkände förslaget. Totalt kommer höjningen att ge Sveriges Schackförbund intäkter på ytterligare omkring 70 000 kronor per år.

Styrelsen hade också föreslagit en ändring av antalet styrelseledamöter. Genom att gå ner till först elva ledamöter och därefter nio hoppas man kunna effektivisera arbetet i styrelsen. Den första delen av förslaget röstades igenom i Lund och styrelsen består under det kommande året alltså av elva personer.

Nilsson enda nyvalet i styrelsen

Det enda nyvalet i årets styrelse blev Sebastian Nilsson från Lund. Sebastian sitter sedan tidigare i Korrschackskommittén och kommer nu även att bli ordförande för denna.

Alla styrelseledamöter det kommande året:

Anil Surender, ordförande (vald till 2011)
Peter Halvarsson, skattmästare (vald till 2012)
Sven-Olof Andersson (vald till 2011)
Inna Agrest (vald till 2012)
Nina Blazekovic (vald till 2011)
Erik Degerstedt (vald till 2012)
Mats Eriksson (vald till 2011)
Mats Johansson (vald till 2011)
Sebastian Nilsson (vald till 2012)
Anders Pettersson (vald till 2011)
Håkan Winfridsson (vald till 2011)

FOTO: Niklas Sidmar

Sebastian Nilsson

Vi sponsrar schacktävlingar

Presentkort eller böcker till ratingpris e d, om ni delar ut information om **Schackhandeln**.

+ Prova vår lättanvända **webbshop.**

Brännkyrkagatan 71, nära Stockholms Schacksalonger
www.schackhandeln.se, info@schackhandeln.se,
070-433 76 26 (Erik Geijer)
Lö 10-16, må 15-19 samt efter överenskommelse

En Passant, Svedala och Malmö Schackförbund inbjuder till Skol-SM 15 – 17 oktober 2010

Plats: Sporthallen i Svedala

Grupper: A 1990 – 93 B 1994 – 95 C 1996 D 1997 E 1998
F 1999 G 2000 H 2001 I 2002 och yngre

Speltid: Grupp A – E: 60 minuter/spelare
Grupp F – I 30 minuter/spelare

Spelschema

Personlig anmälan i spellokalen den 15/10 senast 16.30

	Grupp A – E		Grupp F – I	
Fredag	Rond 1	18.00 – 20.00	Rond 1	18.00 – 19.00
	Rond 2	20.30 – 22.30	Rond 2	19.30 – 20.30
Lördag	Rond 3	09.00 – 11.00	Rond 3	09.00 – 10.00
	Rond 4	11.30 – 13.30	Rond 4	10.30 – 11.30
	Rond 5	14.30 – 16.30	Rond 5	12.00 – 13.00
	Rond 6	16.45 – 18.45	Rond 6	14.00 – 15.00
			Rond 7	15.30 – 16.30
			Rond 8	16.45 – 17.45
Söndag	Rond 7	09.00 – 11.00	Rond 9	09.00 – 10.00
	Rond 8	11.15 – 13.15	Rond 10	10.15 – 11.15
			Rond 11	11.30 – 12.30

Prisutdelning Ca kl 14.00

Logi: Grupplogi på närliggande skola pris 60 kr per natt. För annan logi hänvisas till Malmö Turism, 040 – 341200 eller via www.malmotown.se

Mat: Paket A med 2 frukost 2 lunch och 2 middag kostar 320 kr

Paket B med 2 lunch och 2 middag kostar 260 kr

Enstaka måltider säljs också. Se på hemsidan (**färdig i juni**) för matsedel mm

Anmälan: Sker via en enskild anmälningsblankett eller via vår hemsida samt att man betalar in startavgiften (tillsammans med övriga avgifter), 150 kr, på plusgirokonto nr 43 23 99 – 4 (Malmö SF). Anmälan och betald startavgift skall vara oss tillhanda senast den 2/10. Vid anmälan efter 2/10 tillkommer 50 kr/deltagare. Vid anmälan på speldagen tillkommer 100 kr/deltagare.

Priser: Alla får minnesplakett och en tredjedel får ett större pris.

Information: Johan Berntsen Tfn/fax : 040 – 15 03 88 eller Box 300 55, 200 61 Limhamn

E-post: msf@telia.com

http://www.malmoschack.se/skolsm2010/

Extraspelare strider mot Schackfyrans idé

Göran Malmsten var initiativtagare till projektet Schackfyran, när det drogs igång i Västmanland i slutet på sjuttiotalet. Nu reagerar han på den regel som gör det möjligt att anmäla extraspelare i Schackfyran. I Schackfyran ingår samtliga elever i fjärdeklassen alltid i laget, men dessutom är det tillåtet att komplettera laget med valfritt antal yngre spelare från skolan.

När Birgitta Sparw fick höra att vi skulle ordna en tävling för länets fyror, där varje fjärdeklass i Västmanlands län skulle få delta med ett fyrmannalag reagerade hon omedelbart:

”Inte en tävling till där en liten elit ska representera en klass och de övriga stå där och titta på. Alla i klassen måste få vara med!”

Birgitta menade inte bara att alla i klassen skulle erbjudas att vara med i klasslaget. Alla i klassen måste dessutom vara viktiga för laget, särskilt de utsatta eleverna.

Den stora svårigheten är nämligen inte att få med nybörjare, utan att få med de svagaste – de mobbade och utsatta – och få dem att vilja vara med och tycka att schack är kul.

Tyvärr har Schackfyrankommittén infört en regel, som innebär att en elit kan vaskas fram ur skolans yngre klasser för att förstärka något av skolans schackfyranlag. När denna elit börjar i fjärde klassen, kommer nybörjarna och de svagaste att känna sig ännu värdelösare.

Därmed splittras fokus och skolans yngre elit blir viktig. Vem tycker inte att det är roligare att jobba med begåvade lågstadieelever än med de svagaste och kanske bråkigaste eleverna i fjärdeklassen?

Det är de senare som behöver uppmuntran, även om det inte ger någon större utdelning i resultatlistorna. Som vanligt hamnar de i skuggan av eliten, nu också i Schackfyran.

Birgittas ”Alla måste få vara med!” gäller inte dem, annat än på pappret. Så fungerar det här i världen! Schackfyran är inget undantag!

Kan man då tjäna på att förstärka laget med lågstadieeliten? Frågan har inte med saken att göra! Schackfyrans viktigaste uppgift är att vara till stöd och glädje för klassens utsatta elever. Fokusera på dem!

Göran Malmsten

Tidskrift för Schack

Vi har alla årgångar
Inbundna 1906-1994
Många lösnummer.
Köper-Säljer. Hela samlingar schackböcker. Humana priser.
S E Consult, Box 48095,
418 23 Göteborg.
Tel. 031-91 04 44,
fax 031-91 46 55.
Tala med Stellan Persson.
E-mail: contact@chesshouse.se

Spelprogram Östergötlands SF 2010/11

Lördag 23/10 11.00
Ungdoms- och knattecup 1 i Linköping
Kontakt: Stefan Andersson 0739-630436

Lördag 13/11 11.00
Ungdoms- och knattecup 2 i Norrköping
Kontakt: Anders Dahlstedt 011-69468

Lördag 20/11 11.00
Blixt-DM i Motala
Kontakt: Rikard Andersson 0141-212501

Lördag 4/12 11.00
Ungdoms- och knattecup 3 i Linköping
Kontakt: Stefan Andersson 0739-630436

Lördag 29/1 10.00
Veteran-DM i Snabbschack i Skärblacka
Kontakt: Åke Frisk 011-57867

Lördag 12/2 11.00
Individuella Skol-DM i Norrköping
Kontakt: Anders Dahlstedt, 011-69468

Lördag 2/4 11.00
Skollag-DM i Linköping
Kontakt: Kent Vänman, 0706-369020

22-25/4
DM vid Påskturneringen i Norrköping
Kontakt: Frans Dahlstedt, 0703-649822

Söndag 12/6 10.00
Snabbschacks-DM i Linköping
Kontakt: Fredrik Qwarfordt, 013-170560

ANNONS FRÅN
ÖSTERGÖTLANDS SCHACKFÖRBUND

Information från Sveriges Schackförbund

- SSF:s tävlingsbestämmelser har ändrats, i första hand för att anpassas till det nya SM-formatet. Tävlingsbestämmelserna finns att läsa på http://www.schack.se/RK/tb20100425.pdf

- I mitten av september kommer vi att skicka ut information inför den allsvenska säsongen till alla allsvenska lagledare. Det är därför viktigt att klubbar som byter lagledare inför säsongen ändrar detta i det digitala medlemssystemet.

- Liksom förra året görs spelarregistrering till allsvenskan direkt i det digitala medlemssystemet.

- Vi har för närvarande ingen arrangör till Schack-SM 2012. Klubbar eller distrikt som är intresserade av att arrangera är välkomna att kontakta SSF:s kansli så snart som möjligt!

- Spelorter har utsetts till några kommande ungdomstävlingar:
  Juniorallsvenskan 2010 - Göteborg
  Flick-SM 2011 - Göteborg
  Talangjakten 2011 - Linköping
  Skollags-SM 2011 - Kungsör
  Skol-SM 2011 - Säffle

KÖPES!

Schacktidskrifter före 1960 och äldre schacklitteratur på alla språk.

Betalar extra bra pris för

Tidskrift för Schack (Finland) #3-4, 6-10 1890 eller hel årgång 1890 och extranumret 1891.

Tidsskrift for Skak #1, 2, 6, 10, 27, 52, 1896 eller hel årgång 1896.

Schackspelaren årgång 1, 1932 (#1-12) samt #1 och #5, 1933.

Skakbladet hela årgångar 1904/05, 1910/11 och 1916/17 eller enbart #6, 1916/17.

Arbejderskak årgång 1 1931, #2 1932, #10 1966 och årgång 37, 1967.

Talvblaðið (Färöarna) alla utgivna nummer.

Skák (Island) #4, 2000 och #5, 2000.

Calle Erlandsson
Nyckelkroken 14
226 47 Lund

Tel. 046- 149 749
Mobil 0733- 264 033
callena@telia.com

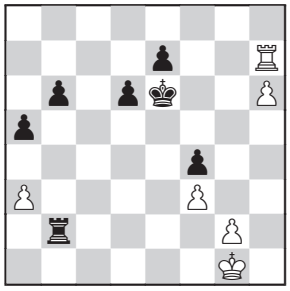
Nästa nummer

Nummer 4/2010 av Tidskrift för Schack kommer i början av december.

SM-kombinationer

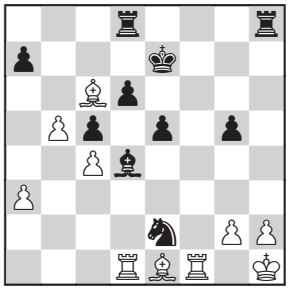
Av Axel Smith

1. H. Lyngsjö – N. Frost
Klass I

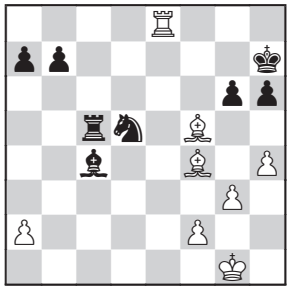
Vit drar

2. N. Grandelius – E. Wadensjö
Blindsimultan

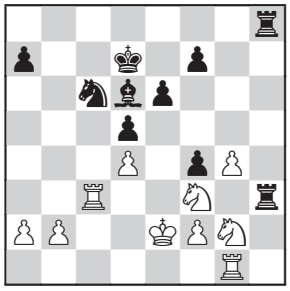
Svart drar

3. N. Grandelius – D. Semcesen
SM-gruppen

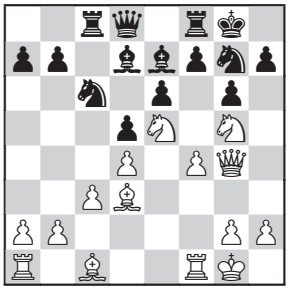
Vit drar

4. J. Eriksson – J. Eklund
Weekendturneringen

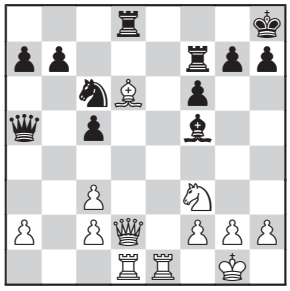
Svart drar

5. S. Ottosson – P. Holmgren
Klass I

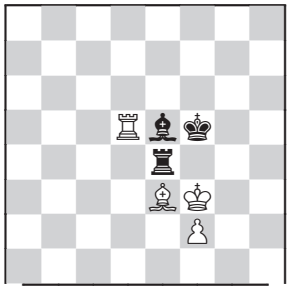
Vit drar

6. J. Altnäs – J. Myrberg
Klass I

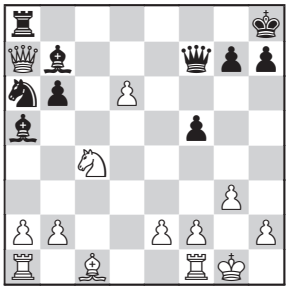
Vit drar

7. S. Brynell – P. Vas
SM-gruppen

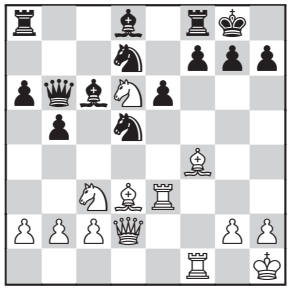
Vit drar

8. A. Pettersson – J. Westerberg
Junior-SM

Vit drar

9. J. Mårdell – J. Eklund
Mästarklassen

Vit drar

Lösningar på nästa sida

Lösningar

1. **35.Txe7+!** Tornet flyttar sig med tempo och bonden promoverar forcerat. **35...Kxe7 36.h7** och svart gav upp nio drag senare.

2. **36...Txh2+!** Detta parti spelades i en blindsimultan mellan Nils Grandelius och sju professorer, däribland Sven-Göran Malmgren (Elo 2400), som blev Sverigemästare 1971. Nils vann simultanen med 6-1 och förlorade endast detta parti. Efter partidraget följer oundviklig matt.

3. **34.Le5!** Nils ignorerar hotet mot löparen och sätter istället upp ett mattnät. **34...gxf5 35.h5! uppg.** Svart kunde ha undvikit matten genom 35...Sf6 36.Lxf6 Lg8 men hade då förlorat pjäs efter 37.Te7+!

4. **28...Txf3! 29.Txc6** 29.Txf3 Sxd4+ förlorar hela tornet på f3; 29.Kxf3 Sxd4 är matt**. 29...Kxc6! 30.uppg.** På 30.Kxf3 följer 30...Th3+ 31.Ke2 f3+ och svart kommer pjäs över.

5. **15.Sxh7!! Sxe5** Efter 15...Kxh7 16.Sxf7! Txf7 17.Dxg6+ Kg8 18.Dh7+ Kf8 19.Dh8 är det matt. **16.fxe5! Kxh7 17.Txf7!** Draget som vit måste ha sett redan innan han spelade 15.Sxh7. 17...Lg5 17...Txf7 leder till samma matt som i förgående variant. **18.Dh5+!** Både springaren på g7 och bonden på g6 är spikade, så svart kan inte slå damen. **18...Kg8 19.Txg7+!** Leder till den snabbaste matten. **19...Kxg7 20.Dxg6+ Kh8 21.Dh7 matt**

6. **21.Lc7!!** Altnäs utnyttjar svagheten på åttonde raden. Dubbelhotet mot a5 och d8 gör att svart måste slå en av vits pjäser för att inte förlora material. **21...Dxc7** 21...Txd2 22.Te8+ blir matt i nästa drag. **22.Dxd8+ uppg.** Efter 22...Sxd8 23.Te8+ Tf8 24.Txf8 är det matt.

7. **48.Lh6!** Vit hotar nu 49.Lg7 med avbyten till ett vunnet bondeslutspel. Svarts olyckliga pjäsplacering gör att kungen inte kan gå ur spiken. Stellan spelade 48.Ta5? och efter 48...Tb4 har Peter löst de taktiska problemen. Partiet borde slutat remi men Stellan lyckades vinna efter 115 drag. **48...Th4** eller något annat fält längs fjärde raden. 48...Td4 är det naturliga försvaret, men vit har 49.Txe5+! Kxe5 50.Lg7+ med ett vunnet bondeslutspel. **49.Lg7 Tf4+ 50.Ke3 Te4+ 51.Kd3! Te1** 51...Tf4 52.Txe5+! (52.Lxe5 Txf2 53.Lg3+ Ke6 54.Td6+ Ke7 är bara remi.) 52...Kg6 ser nästan ut att fånga löparen eller få tag på bonden på f2, men vit har 53.Ke3! Tf7 54.Lh8! Tf8 55.Te6+! vilket befriar löparen med vinst. **52.Txe5+ Txe5 53.Lxe5 Kxe5 54.Ke3!** ger vit oppositionen, t.ex. **54...Kf5 55.Kf3 Ke5 56.Kg4** med vinst.

8. **19.Td1!** Pettersson har för närvarande kvalitet och tre bönder mer, men damen är fångad. Efter partidraget ignorerar han hotet på damen och satsar istället på fribonden. **19...Txa7** Det hjälper inte att försöka blockera bonden med 19...Dd7 eftersom vit lätt bryter blockaden: 20.Se5 **20.d7** Vit får tillbaka dam för pjäs tack vare att det hotar plaskmatt. **20...Dxc4** Westerberg gör det bästa av situationen och får nu en springare och en bonde för damen. 20...Ta8 21.d8D+ Txd8 22.Txd8+ blir plaskmatt. **21.d8D+ Dg8 22.a3!** Löparen på a5 är fångad. **22...Sc5 23.b4 Lxb4** Kan svart rädda sig genom spiken längs a-linjen? **24.Dxb6!** En sista finess som avgör partiet. Svart kan inte gardera både tornet och löparen. **24...Ta8 25.Dxb4** och vit vann efter ytterligare fem drag.

9. **21.Lxh7+!!** Det är upplagt för ett offer med sex vita pjäser i angreppet och knappt några svarta pjäser i försvaret. Partidraget är förvisso ett standardoffer, men det krävs fler offer för att få det att fungera. **21...Kxh7 22.Th3+ Kg8 23.Lh6!** Det enda draget som inte förlorar, och vad Mårdell måste ha sett innan han spelade 21.Lxh7+. Nu hotar vit att slå på g7 och sedan spela damen till h6. **23...Lf6** Eklund försvarar g7-bonden men, ... 23...gxh6 24.Dxh6 blir matt. **24.Txf6! S7xf6 25.Lxg7! Sg4 26.Lf6!** En stilren avslutning. Efter att Mårdell offrat sin sjätte pjäs finns det inget sätt att undgå matt, då både Th8 och Dg5 hotar. **26...Sf2+ 27.Dxf2 Dxf2** Efter vackra offer som detta bör partiet avslutas med schack och matt, så i mitt tycke gör Eklund helt rätt som inte ger upp. **28.Th8 matt**

Svenska Schackbutiken AB

"Hos oss blir schack enkelt"

Behöver du schackböcker, schackprogram eller schackspel? Vi har allt en schackspelare behöver! Finns varan hemma skickas den samma dag. Beställningar under 600 kr skickas mot faktura och endast enhetsporto 29 kr tillkommer. Vår styrka är gedigen produktkompetens och mycket hög servicenivå. Vill du ha rabatt varje gång du handlar? Gå då med i *Schackbutiken Klubb* där du får 15% rabatt på böcker och 10% på allt schackmaterial! Fullständiga villkor finns på vår hemsida. I Schackbutiken arbetar Gunnar Fredin och IM Ari Ziegler. Välkommen att besöka vår välsorterade butik där du hittar Nordens största lager av schackartiklar!

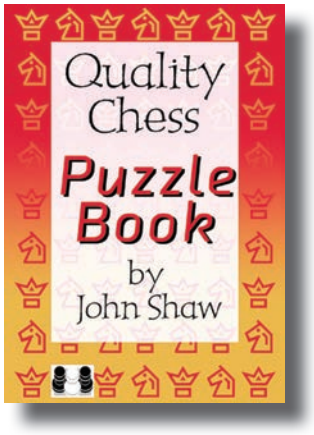
Hemsida: www.schackbutiken.com
Öppet mån–fre 09.30–17.30, Vegagatan 18, 413 09, Göteborg

e-post: order@schackbutiken.com
Tel/fax: 031-24 47 14

Quality Chess Puzzle Book

av GM Shaw, 2010, 356 sidor

Pris: 240 kr

När stormästare John Shaw bestämde sig för att skriva en kombinationsbok, hade han många idéer:

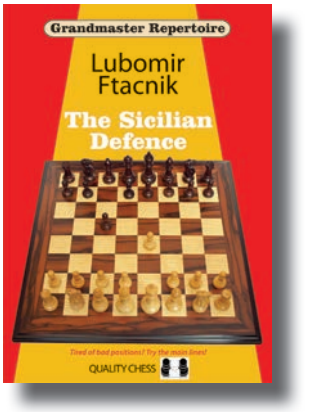
* uppgifterna ska inte vara så svåra att man behöver ett schackbräde
* de ska kunna lösas på resande fot, eller närhelst du har några minuter till förfogande
* ställningarna ska vara instruktiva och med några pedagogiska poänger i lösningarna

Han valde även många övningar endast för att de var roliga.
Ställningarna är alla från hyfsat aktuella partier, så läsaren kommer inte att ha sett dem i äldre kombinationsböcker.

John Shaw är stormästare och ena hälften av Quality Chess. Han har vunnit de skotska mästerskapen tre gånger.

Grandmaster Repertoire 6 - The Sicilian Defence

av GM Ftacnik, 2010, 430 sidor

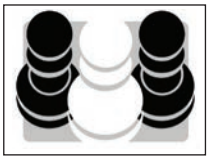

Pris: 275 kr

Grandmaster Repertoire är en ny serie böcker av högkvalitativa schackböcker som beskriver moderna huvudvarianter. De är skrivna av starka stormästare. Målet är att erbjuda läsaren en repertoar som är tillräckligt god för elitturneringar, och självklart även för klubbtävlingar. Grandmaster Repertoire ger läsaren en repertoar som räcker livet ut.

Lubomis Ftacnik är en erkänd öppningsspecialist med mycket bred erfarenhet i Sicilianskt. I denna bok avslöjar han sina hemligheter och ger en fulltäckande repertoar mot 1.e4 med 1...c5. Huvudförsvaret är Najdorf - den eviga favoriten för dem som vill angripa med svart. Det är ingen tillfällighet att Fischer, Kasparov och Anand alla har litat till Najdorfvarianten. De mindre kritiska systemen såsom 2.c3, 2.Sf3 d6 3.Lb5+, Slutet Sicilianskt mm är naturligtvis behandlade i boken.

Lubomis Ftacnik är stormästare från Slovakien. Vid sidan av hans många internationella turneringssegrar såsom JEM 1977, World Open 2008, är han mest känd som öppningsanalytiker.

Quality Chess

POSTTIDNING B

Avsändare:
Sveriges Schackförbund, Slottsgatan 155, 602 20 Norrköping

1.d4 - a classical repertoire for White

Pris: 280 kr

av GM Lubomir Ftacnik, 2010, 1 DVD, 5 tim och 42 min

Denna DVD är ett ambitiöst projekt riktat till den ambitiöse spelaren. Presentationen sträcker sig över alla klassiska öppningar efter 1.d4. Den behandlar ett rikt omfång av idéer och strukturer. Utöver introduktion och avslutning innehåller den 34 videor som ger dig tillräckligt med kunskap om hur du kan spela 1.d4 med pondus och självförtroende. Den sträcker sig från klassiska öppningar såsom Damgambit och Slaviskt till de mer dynamiska indiska försvaren samt moderna öppningar som Volga- och Blumenfeldgambit. Ftacnik har ansetts som teoretisk expert i över tre decennier nu. Den försåelse han har samlat på sig förmedlar han till dig. Alla vettiga försvar för svart synas och Ftacniks rekommendationer siktar på aktivt spel som vilar på en sund positionell basis.

Guide to the Tkachiev Ruy Lopez

Pris: 330 kr

av GM Alexei Shirov, 2010, 1 DVD, 6 timmar

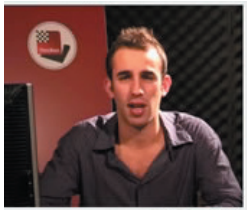
Shirov väljer att kalla ställningen efter (1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Lb5 a6 4.La4 Sf6 5.0-0 b5 6.Lb3 Lc5) för Tkachievs variant, detta eftersom den från Kazakhstan härstammande europamästaren (2007) Vladislav Tkachiev spelat många viktiga partier med det. Shirov har själv spelat systemet sedan 1996 och det har på senare tid blivit hans viktigaste vapen som svart mot Spanskt. Frånsett avbytesvarianten med 4.Lxc6 blir det svårt för vit att undvika Tkacheivvarianten vilket gör det väldigt bekvämt att spela, lägg där till att en superstormästerare presenterar en hyperfärsk översikt kryddad med egna tankar och reflektioner och du har ett övertag mot alla dina motståndare!

The Advance Caro–Kann (2nd edition)

Pris: 330 kr

av GM Alexei Shirov, 2010, 1 DVD, 7½ timmar

Caro-Kann vållar många vitspelare konstant huvudvärk. Nu väljer shirov att en gång för alla "döda" öppningen. Med 3.e5 (framskjutningsvarianten) Lf5 4.Sf3 e6 5.Le2 som vapen ska svartspelarnas sättas under stenhård press. Shirov har spelat det under större delen av sin karriär och visar sina egna bästa partier och andras för att illustrera hur man bäst bryter ner det solida Caro-Kann-försvaret. Det blir ett spel som inte är helt riskfritt, men med superstormästarens bästa råd skaffar du dig ett försprång som är svårt att matcha.

The Smith-Morra Gambit

Pris: 280 kr

av IM Lawrence Trent, 2010, 1 DVD, 5½ timmar

Morragambiten (1.e4 c5 2.d4 cxd4 3.c3) har länge hållt klubbspelarna i sitt grepp. Men man har saknat en seriös DVD som förklarar hur man kan ge svartspelare som väljer Sicilianskt en rejäl holmgång. Nu är den här. Trent är full av luriga idéer och teoretiska nyheter för hur man kan överumpla svart. Genom snabbt pjässpel och beredskapen att offra pjäs på d5 har du en fin chans att ta stora rankingskalper! Ditt mål är inte att vinna slutspelet utan att få in en rejäl attack. Ibland kommer motståndaren att finna bästa försvaret, men oftast blir det för svårt och du kommer att sova som en prins efteråt!

CHESSBASE GMBH · MEXIKORING 35 · D-22297 HAMBURG · TEL ++(49) 40/639060-12 · FAX ++(49) 40/6301282 · WWW.CHESSBASE.COM · INFO@CHESSBASE.COM

DVD:erna ovan samt alla övriga artiklar från ChessBase kan med fördel köpas hos Svenska Schackbutiken AB, Vegagatan 18, 413 09, Göteborg
Hemsida: www.schackbutiken.com e-post: order@schackbutiken.com Öppet mån–fre 09.30–17.30, Tel/fax: 031-24 47 14